

TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEK OSZTÁLYOZÓ VIZSGÁHOZ

1. ÉVFOLYAM

Ének-zene:

Éneklés:

A tanuló

- tudjon 20 népdalt vagy gyermekdalt önállóan énekelni
- csoportmunkában aktívan vegyen részt

Zenehallgatás:

- ismerje a közös zenehallgatás szabályait, feltételeit
- tudja használni a ritmushangszereket
- legyen képes a zenei élmények megjelenítésére szóban, vizuálisan

Improvizáció:

- aktívan vegyen részt a játékos készségfejlesztésben

Zenei ismeretek:

- tudja elhelyezni a szolmizációs hangok helyét a vonalrendszerben / szó-mi-lá /
- törekedjen a pontos és szabályos kottakép kialakítására
- legyen képes egy adott ritmusmotívumot egyenletes metrumban, tapssal megszólaltatni /negyed, nyolcad, negyedértékű szünet / és lejegyezni

Etika:

A tanuló ismeri legfontosabb személyes adatait, fel tudja sorolni külső tulajdonságait. Megfelelő beszédmóddal tudja felvenni a környezetében lévő személyekkel a kapcsolatot. Beszélgetés során betartja az udvarias társalgás szabályait.

Aktívan részt vesz a hagyományok ápolásában.

Védi és ápolja a körülötte lévő élővilágot.

Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és virtuális világot.

Magyar nyelv és irodalom:

Szóbeli és rövid írásbeli közlések, utasítások megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszadás. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés.

A teljes magyar ábécé kisbetűinek és nagybetűinek felismerése, olvasása, a magyar ábécé kisbetűinek írása, kapcsolása.

Szavak hangokra bontása, adott hangok helyének keresése szavakban.

Szókapcsolatok, mondatok, rövid szöveg megértésének igazolása: válaszadás kérdésekre, rajzkészítés. Néhány mondatos szöveg gyakorlás utáni felolvasása.

Szavak, szó szerkezetek helyes leírása másolással, tollbamondással. A kiejtéssel megegyezően írt szavak biztos helyesírása. Mondat tagolása szavakra.

Matematika:

- korong, pálcika segítségével tudjon összehasonlítani elemeket 20-as számkörben
- két-három tárgy szétválogatása konkrét tulajdonság alapján, halmazalkotás
- a matematikai jeleket $+$, $-$, $=$, $<$, $>$, helyesen használja, ismerje
- megtalálja számok helyét a számegyenesen 20-as számkörben
- számok alaki értékét ismerje, írja, olvassa, rendezze sorba 20-as számkörben
- ismerje fel a páros és páratlan számokat, tudja a számok szomszédjait 10-es számkörben
- tudja az összeadást és kivonást szóban és tevékenységgel elvégezni a 20-as számkörben
- tevékenységgel végezze a pótlást, bontást 20-as körben
- egyszerű szöveges feladatot értelmezzen tevékenységgel
- ismerje az irányokat (előtte, mögötte, alatt, fölött, mellett, között, jobbra-balra)
- a síkbeli alakzatok közül ismerje fel a háromszöget, a négyzetet és a kört
- a mértékegységek közül ismerje a méter, kilogramm, liter, óra jelét, nevét, tudjon példákat mondani arra, hogy mit mérünk vele
- tudja megállapítani halmazok számosságát
- tudja összehasonlítani a mennyiségeket (több, kevesebb, mennyivel több, mennyivel kevesebb)
- tudjon képről műveleteket írni
- tudjon adatokat leolvasni egyszerű diagramról
- tudjon egyszerű szabályú sorozatot folytatni
- tudja alkalmazni a számolást könnyítő eljárásokat
- ismerje fel a számok tulajdonságait (egyjegyű, kétjegyű, páros, páratlan, kerek szám, teljes kétjegyű)

Vizuális kultúra:

- Ismerje az előírt eszközöket és azokat rendeltetésszerűen tudja használni. (ceruza, színes ceruza, tempera, ecset, zsírkréta, filctoll)
- Tudjon viszonyítani (kisebb-nagyobb).
- Ismerje fel a fő színeket, feketét, fehéret.
- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni gyurmával.
- Fejlődjön esztétikai érzéke.

- Tudja mi az a pont, egyenes, görbe, kör.

Technika és tervezés:

- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök balesetmentes használata.
- Ismerje a lakás és a tanterem berendezési tárgyait és azok rendeltetésszerű használatát.
- Tudjon nagyságot, hosszúságot viszonyítani, összehasonlítani. (kisebb- nagyobb, hosszabb- rövidebb)
- Ismerje és nevezze meg a környezetében előforduló anyagfajtákat (papír, fonal, fa, fém).
- Tanítói segítséggel és érzékszervi megfigyelés alapján nevezze meg a papír, a fonal, a fa és a fém néhány tulajdonságát.
- Ismerje a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Legyen képes az úttesten biztonságosan átkelni irányítással és anélkül.
- Elvárás, hogy tudatosuljanak a közlekedési veszélyforrások.
- Alkalomhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Testnevelés:

- Aktívan és örömmel vegyen részt a testnevelés órákon.
- Meglévő mozgáskészletét bővítse, ismerkedjen meg új mozgáselemekkel.
- Ismerje a tanórai gyakorlás során alkalmazott jeleket (taps, sípszó, kézfeltartás stb.).
- Legyen képes alakzatok felvételére és változtatására az utasításnak megfelelően.
- A gimnasztikai feladatokat teljesítse utánzással.
- Sajátítsa el az alapvető mozgáskészségeket:(járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás stb.)
- Tudjon 10 percig kitartóan futni játék közben is.
- Tanulja meg az ugrókötelhajtást.
- Tanulja meg a hajító mozdulatot.
- Ismerkedjen meg a kötélmászással.
- Ismerkedjen meg a labdaátadások, labdavezetések különböző fajtaival.
- Ismerkedjen meg különböző labda ill. testnevelési játékokkal.

2. ÉVFOLYAM

Ének-zene:

Éneklés:

A tanuló

- tudjon 20 népi mondókát, gyermekdalt, népdalt önállóan énekelni
- törekedjen a dalok bátor, kifejező előadására
- legyen aktív a csoportmunkában

Zenehallgatás:

- ismerjen fel a tanult hangszerek közül néhányat a hangszínükről (zongora, furulya)
- ismerjen a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalokat
- legyen képes a zenei élmények megjelenítésére szóban, vizuálisan

Improvizáció:

- aktívan vegyen részt a játékos készségfejlesztésben, a saját név ritmikai megjelenítése

Zenei ismeretek:

- ismerje fel és hangoztassa a tanult ritmusértékeket, dallamhangokat önállóan / tá (negyedérték), titi (nyolcadpár), szün (negyed szünet), táá (félérték) és szüün (félérték szünete) /
- adott dó hellyel tudja elhelyezni a tanult hangokat a vonalrendszerben (dó, ré, mi, szó, lá, alsó lá)
- törekedjen a pontos, szabályos kottakép kialakítására
- ismerje a szolmizációs kézjeleket, tudjon kézjelről énekelni
- ismerje és alkalmazza a 2/4-es ütemmutatót, ütemvonalat, záróvonalat, ismétlőjelet

Etika:

A tanuló ismeri személyes adatait, fel tudja sorolni családtagjait és azok legfontosabb adatait. Megfelelően tud kommunikálni a környezetében levő személyekkel, az illemszabályok betartásával.

Ismeri a családi és iskolai ünnepeket és hagyományokat. Aktívan részt vesz az ápolásukban. Fontosnak érzi a környezetvédelmet.

Érzelmait, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel ki tudja fejezni.

Tisztában van vele, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.

Magyar nyelv és irodalom:

Szóbeli és írásbeli közlések, utasítások megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszadás. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés a felnőttekkel és a társakkal való kapcsolatokban.

Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ.

Feldolgozott szövegek megértésének igazolása: válaszadás kérdésekre, tartalom elmondása. Ismert szöveg gyakorlás utáni felolvasása.

A magyar ábécé ismerete, szavak, nevek betűrendnek megfelelő sorba rendezése. A magánhangzók és a mássalhangzók megkülönböztetése; az időtartam helyes jelölése szóban és írásban. Szavak, szó szerkezetek, kijelentő és kérdő mondatok helyes leírása másolással, tollbamondás után. A kiejtéssel megegyezően írt szavak biztos helyesírása. Begyakorolt szavakban a j/ly helyes jelölése.

Szavak szótagolása, elválasztása.

Szöveg tagolása mondatokra.

A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyesírása.

A szótő és a toldalék felismerése, jelölése szavakban.

Megtanulásra javasolt memoriterek:

- Magyar népköltés: Hónapsoroló
- Weöres Sándor: Száncsengő
- Móra Ferenc: A cinege cipője
- Petőfi Sándor: Anyám tyúkja
- József Attila: Altató
- Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra

Matematika:

A tanuló

- ☐ képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- ☐ képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- ☐ halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- ☐ több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- ☐ néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- ☐ számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- ☐ tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X,);
- ☐ megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- ☐ meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- ☐ képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- ☐ tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- ☐ a matematikai jeleket +, -, •, :, =, <, >, () helyesen használja;
- ☐ képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ☐ ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ☐ ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;

- ☐ képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- ☐ megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- ☐ képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- ☐ figyelme tudatosan irányítható;
- ☐ ismerete az egyenes és görbe vonalakat;
- ☐ képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- ☐ tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- ☐ képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- ☐ képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ☐ ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- ☐ képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- ☐ felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- ☐ mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- ☐ felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- ☐ felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- ☐ képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;
- ☐ tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Vizuális kultúra:

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.

Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.

Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.

Tudjon ceruzával, színes ceruzával, zsírkrétával, vízfestékekkel, vegyes technikával dolgozni.

Formálás gyurmából, tudjon papírt nyírni, ragasztani és origami jellegűen hajtogatni egyszerűbb esetekben.

Nyomtatás, nyomhagyás papírral, terméssel és levéllel. Ismerje az egyszerű bábkészítési technikákat. Konstruálás talált tárgyakból (pl.: termésekből, dobozokból, textilekből).

A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.

A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.

Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.

Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.

Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés:

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.

Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.

A család szerepe, időbeosztása, családtagok munkamegosztása.

Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Egészséges veszélyérzet alakulása.

Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.

A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Képlékeny anyagok, papír, fa, textil legfontosabb tulajdonságainak ismerete. A felsorolt anyagok magabiztos alakítása.

Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.

Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.

A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Igény a mozgásra, a szabadidő hasznos eltöltésére.

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Legyenek ismeretei a népi hagyományok köréből a jeles napokhoz kapcsolódóan.

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés:

-Aktívan és örömmel vegyen részt a testnevelés órákon.

-Meglévő mozgáskészletét bővítse, ismerkedjen meg új mozgáselemekkel.

- Ismerje a tanórai gyakorlás során alkalmazott jeleket (taps, sípszó, kézfeltartás stb.).

- Legyen képes alakzatok felvételére és változtatására az utasításnak megfelelően.

- A gimnasztikai feladatokat teljesítse utánzással.

- Sajátítsa el az alapvető mozgáskészségeket:(járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás stb.)

- Tudjon 10 percig kitartóan futni játék közben is.

- Tanulja meg az ugrókötelhajtást.

- Tanulja meg a hajító mozdulatot.

- Ismerkedjen meg a kötélmászással.

- Ismerkedjen meg a labdaátadások, labdavezetések különböző fajtáival.

Ismerkedjen meg különböző labda-, ill. testnevelési játékokkal.

3. ÉVFOLYAM:

Ének-zene:

Éneklés:

A tanuló

- tudjon 20 gyermekdalt, népdalt önállóan énekelni
- ismerje a tanult népszokások hagyományait, szokásrendjét
- legyen aktív az órai tevékenységben

Zenehallgatás:

- legyen képes megkülönböztetni a hangszercsoportokat hangzásuk alapján
- ismerjen a tanult jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalokat
- tudja kifejezni a zenei élményeit szóban, vizuális formában is
- a gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzását azonosítani tudja

Improvizáció:

- tudja a tanult párosítók, leánykérők szövegét adott helyen megváltoztatni
- legyen aktív a játékos készségfejlesztő gyakorlatokban
- képes ritmussort alkotni

Zenei ismeretek:

- törekedjen a szabályos kottakép kialakítására
- tudja elhelyezni adott dó hellyel a tanult dallam,- és ritmuselemeket a vonalrendszerben
/ önálló nyolcad és szünete, szinkópa, egész kotta és szünete ; alsó szó, felső dó' /

Etika:

A tanuló ismeri és fel tudja sorolni saját külső és belső tulajdonságait, és készletet érez fejlesztésükre.

Ismeri és alkalmazza a csoportos beszélgetés szabályait. Tartós kapcsolatait ápolni tudja és konfliktusok megoldására törekszik.

Ismeri a magyar ünnepeket és kötődik a magyar kultúrához, de elfogadja más népek kultúráját.

A közösségi szabályokat ismeri, betartja és részt vesz a szabályalkotásban.

Védi a Föld kincseit, értékeit.

Digitális kultúra:

A digitális környezet elemeinek megnevezése, a számítógép főbb részeinek ismerete.

A megismert digitális eszközök megnevezése, főbb funkcióinak felsorolása.

Egyszerű rajzos és szöveges dokumentumok létrehozása.

Információkeresés az interneten kulcsszavak segítségével.

Ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban.

Algoritmusok értelmezése, adott problémához algoritmus választása.

Környezetismeret:

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítjakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység,
- domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen
- előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.
- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmus szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kíséri rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés);
- megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás;
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
- tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat;
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.
- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások
- vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).
- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
- megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Magyar nyelv és irodalom:

Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondatral. A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása. Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése. Ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után.

Elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban. A fogalmazások tagolása. Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép. Az írásbeli munkák javítása.

Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése. A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása.

A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján. Egyszerű és összetett szavak elválasztása.

Begyakorolt szavakban a j/ly helyes jelölése.

Az írás eszközszintű használata.

Pontos, megfelelő tempójú hangos olvasás.

Az ige, igeidők, igeragozás fogalmának ismerete.

A főnév és a főnév fajtái, fogalmának ismerete.

A melléknév fogalmának, a melléknév fokozásának elsajátítása.

A tanult szófajokhoz kapcsolódó helyesírási ismeretek alkalmazása.

Matematika:

- Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint.
- Elemek közös tulajdonságának felismerése.
- Elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata.
- Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazára egyes részeinek jellemzése.
- Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján.
- Állítások igazságának, hamisságának eldöntése.
- Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése.
- A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése.
- Hétköznapi problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása.
- Adatok gyűjtése, azok megkülönböztetése.
- Szöveges feladatok ellenőrzése, nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása.
- Szöveges feladatok alkotása feladatokhoz.
- Számok írása, olvasása 1000-res számkörben.
- Több, kevesebb ugyanannyi helyes használata.
- Képes számlálni egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 1000-res számkörben.
- Becslés használata.
- Számok nagyság szerinti sorba rendezése.
- Relációs jelek helyes használata.
- Számok helyének jelölése számegyenesen.
- Egyes, tízes, százaz, ezres, páros, páratlan számszomszédok helyes megadása.
- Számok kerekítése tízesre, századra, ezresre.
- Római számjelek közül az I, V, X jelek ismerete és ezekből képezhető számok.
- Számok bontott alakjának felismerése és előállítása.
- Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete.

- mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; óra, perc mértékegységek ismerete.
- Mértékegységek átváltása.
- Különböző alakzatok területének és kerületének mérése.
- Különböző pénznemek ismerete 1000-res számkörben.
- Összeadás és kivonás értelmezése és megoldása 1000-res számkörben.
- Szorzás és osztás értelmezése és megoldása 1000-res számkörben.
- Műveleti sorrendek megoldása.
- Hiányos műveletek megoldása.
- Fejszámolás kerek tízesekkel, százasokkal, 1000-res számkörben.
- Írásbeli összeadás és kivonás megoldása.
- Írásbeli szorzás helyes megoldása egyjegyű szorzóval.
- Törtrész, egységtört használata.
- Természetes számok és negatív számok összehasonlítása, értelmezése.
- Vonalzó, körző helyes használata alakzatok létrehozása közben.
- Meg tud nevezni síkidomokat és testeket.
- Téglatest, kocka tulajdonságainak felismerése.
- Tükörkép helyes előállítás.
- Irányok helyes használata.
- Szabályok felismerése, sorozatok folytatása.
- Évszakok, hónapok, napok, napszakok ismerete.
- Adatok kigyűjtése.
- Biztos, lehet, de nem biztos, lehetetlen szavak helyes használata.

Vizuális kultúra:

- élmények, elképzelt, hallott történetek, szövegek részleteit, korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- pontosan ismeri államcímereink és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátsszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- azonosítja a gyerekeknek szóló vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlítja;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;

- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

Technika és tervezés:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.
- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.
- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű probléma-felismerési és probléma-megoldási képességgel.

Testnevelés:

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelés órán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játék helyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadterén, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. ÉVFOLYAM

Angol nyelv:

A 4. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi funkciók a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Goodbye. Bye-bye! See you.)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thank you.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'm Nice to meet you.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you?) és az érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry.) és arra történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like?
- It's a/an.../ It's big. It's short.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know.)
- nem értés megfogalmazása (Sorry, I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)

- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read. Write.)
- kérdés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. Here you are.)

A 4. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi elemek, struktúrák a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- egyes szám első személyre vonatkozó jelen idejű kifejezések: (I'm ..., My name is..., I like, I don't like, I have got ..., I can see..., I'm wearing ...)
- valami létezésének vagy hiányának kifejezése jelen időben: There is / there are;
- birtoklás kifejezése jelen időben: 'have got' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- birtoklás kifejezése: possessive 's (It's Marci's bag.)
- felszólító mód második személyben: (Come here., Don't shout.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú szabályos főnevek (dog, dogs), egy rendhagyó többesszámú főnév: child, children;
- mennyiségi viszonyok: számok 1-20 között
- térbeli viszonyok: elöljárószavak (in, on, under)
- időbeli viszonyok: a hét napjai
- modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (and, but), a leggyakoribb személyes
- névmások (I, you, he, she, it) és birtokos névmások (my, your)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- megérti az élőszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű hallott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben;
- megérti az egyszerű, rövid, írásos, akár autentikus, ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti írott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál,
- mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi;
- ismeri a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését
- tanári minta követése által, vagy autentikus hangzó anyag, IKT-eszközök segítségével;
- felismeri a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális
- csatornákon olvasott vagy hallott nagyon egyszerű szövegekben is.

Ének-zene:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- hangterjedelme túllép az oktávon.
- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt;
- emlékezetből énekli a Himnusz;
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük;
- érzékeli a lineáris és a vertikális történéseket a zenében
- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.
- megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;

- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

Etika:

- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;
- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkulturájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;

- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;
- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban;
- megismeri az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket;
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

Digitális kultúra

A digitális környezet elemeinek megnevezése, az online és offline környezet összehasonlítása.

A számítógép főbb részeinek megnevezése, a megismert digitális eszközök megnevezése, funkcióik felsorolása.

Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum létrehozása önállóan.

Adatgyűjtés az interneten személyekkel, állatokkal, növényekkel kapcsolatosan; kiválasztja a számára releváns információkat.

Ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; tisztában van a személyes adatok védelmének fontosságával és az online függőség jellemzőivel.

Algoritmusok értelmezése és végrehajtása, problémák megoldásához többféle algoritmus kipróbálása.

Környezetismeret:

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítójakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység,
- domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen
- előállítja;

- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.
- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmus szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kíséri rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés);
- megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás;
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
- tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat;
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.
- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások
- vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert,

iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);

- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).
- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
- megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Magyar nyelv és irodalom:

Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben. Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg folyamatos felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata. Szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés. Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének felelevenítése.

Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ.

Rendezett, egyéni írás. A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.

A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében (ige, főnév, melléknév, számnév). Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.

Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében.

A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begykorolt szavak helyesírása. A főnevek tárgyrágjának, a többes szám jelének felismerése.

A melléknév, a számnév helyes írásmódja. A hibák javítása önellenőrzéssel.

Adott témáknak megfelelő könyvek megkeresése, használata a könyvtárban, nevelői segítséggel.

Megtanulásra javasolt memoriterek:

- Vörösmarty Mihály: Szózat (keretversszakok)
- József Attila: Mama
- Kölcsey Ferenc: Himnusz első két versszaka
- Petőfi Sándor: Nemzeti dal

Matematika:

- ☐ Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint.
- ☐ Elemek közös tulajdonságának felismerése.
- ☐ Elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata.
- ☐ Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazábra egyes részeinek jellemzése.
- ☐ Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján.
- ☐ Állítások igazságának, hamisságának eldöntése.
- ☐ Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése.
- ☐ A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése.
- ☐ Hétköznapi problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása.
- ☐ Adatok gyűjtése, azok megkülönböztetése.
- ☐ Szöveges feladatokellenőrzése, nyelvi és matematikailag helyes válasz megfogalmazása.
- ☐ Szöveges feladatok alkotása feladatokhoz.
- ☐ Számok írása, olvasása 10000- számkörben.
- ☐ Több, kevesebb ugyanannyi helyes használata.
- ☐ Képes számlálni egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben.
- ☐ Becslés használata.
- ☐ Számok nagyság szerinti sorba rendezése.
- ☐ Relációs jelek helyes használata.
- ☐ Számok helyének jelölése számegyenesen.
- ☐ Egyes, tízes, száz, ezres, páros, páratlan számszomszédok helyes megadása.
- ☐ Számok kerekítésre tízesre, századra, ezresre.
- ☐ Római számjelek közül az I, V, X jelek ismerete és ezekből képezhető számok.
- ☐ Számok bontott alakjának felismerése és előállítása.
- ☐ Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete.
- ☐ mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg; óra, perc mértékegységek ismerete.
- ☐ Mértékegységek átváltása.
- ☐ Különböző alakzatok területének és kerületének mérése.
- ☐ Különböző pénznemek ismerete 10 000-es számkörben.
- ☐ Összeadás és kivonás értelmezése és megoldása 10 000-es számkörben.
- ☐ Szorzás és osztás értelmezése és megoldása 10 000-es számkörben.
- ☐ Műveletisorrendek megoldása.

- ☐ Hiányos műveletek megoldása.
- ☐ Fejlesztés kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel 10 000-es számkörben.
- ☐ Írásbeli összeadás és kivonás megoldása.
- ☐ Írásbeli szorzás helyes megoldása egy és kétjegyű szorzóval.
- ☐ Írásbeli osztás egyjegyű osztóval.
- ☐ Törtrész, egységtört használata.
- ☐ Természetes számok és negatív számok összehasonlítása, értelmezése.
- ☐ Vonalzó, körző helyes használata alakzatok létrehozása közben.
- ☐ Megtud nevezni síkidomokat és testeket.
- ☐ Téglalap, kocka tulajdonságainak felismerése.
- ☐ Tükörkép helyes előállítás.
- ☐ Irányok helyes használata.
- ☐ Szabályok felismerése, sorozatok folytatása.
- ☐ Évszakok, hónapok, napok, napszakok ismerete.
- ☐ Adatok kigyűjtése.
- ☐ Biztos, lehet, de nem biztos, lehetetlen szavak helyes használata.

Vizuális kultúra:

- élmények, elképzelt, hallott történetek, szövegek részleteit, korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníteni: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: báb, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátsza, vizuális eszközökkel megjeleníti;

- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- azonosítja a gyerekeknek szóló vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlítja;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;

- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

Technika és tervezés:

- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.
- ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.
- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
- rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

Testnevelés:

- ☐ A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete.
- ☐ 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése.
- ☐ Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban.
- ☐ Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása.
- ☐ Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban.

- ☐ Mozgékonyság, hajlékonyág fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal.
- ☐ A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan.
- ☐ A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása.
- ☐ Légzőgyakorlatok végrehajtása.
- ☐ A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása.
- ☐ A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése.
- ☐ Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére.
- ☐ Kúzsások, mászások, átbújások bemutatása.
- ☐ Utánzó mozgások bemutatása különböző tornaszereken.
- ☐ Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúzsások, mászások.
- ☐ Törzsisom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken.
- ☐ Akadálypályák teljesítése.
- ☐ Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban.
- ☐ Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal).
- ☐ Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben.
- ☐ A Kölyöklétika eszközeivel futófeladatok önálló alkotása.
- ☐ Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva.
- ☐ Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal.
- ☐ Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással.
- ☐ 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre.
- ☐ Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal.
- ☐ Folyamatos futás 6-8 percen keresztül.
- ☐ Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézről kézbe társnak.
- ☐ A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban.
- ☐ Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése.
- ☐ Floorball, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak bemutatása.
- ☐ Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása.
- ☐ Gurulóátfordulások, zsugorfejjállás végrehajtása.

- ☐ Mászókulcsolással mászás kötélén.
- ☐ A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkézes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok.
- ☐ Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése.
- ☐ A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek tudatos alkalmazása.
- ☐ Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása.
- ☐ Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban.
- ☐ Szerep- és párválasztó játékok bemutatása.
- ☐ Birkózó jellegű mozgásformák, illetve a grundbirkózás játékszabályainak ismerete.
- ☐ Küzdőfeladatok megnevezése.

Úszás:

- ☐ Lebegés, merülés végrehajtása.
- ☐ Siklások, lábtempók háton és hason.
- ☐ Víz alatti úszások.
- ☐ Egy vagy több úszásnem elsajátítása.

5. ÉVFOLYAM:

Angol:

Az 5. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi funkciók a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés), napszaknak megfelelő köszönés értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good afternoon! Good evening! Good night! Goodbye! Bye-bye! See you tomorrow!)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- bemutatkozás és bemutatás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you. This is my friend.)
- információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you?), hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.), bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)

- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. I like..., I don't like...)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's short.../ It's yellow What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I am. No, I'm not., Yes, I do. No, I don't.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know.)
- nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm happy/sad.)
- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- osztálytermi, tanulási környezetben használatos utasítások értelmezése és azokra történő reagálás (Come here, please. Read the text, please.)

Az 5. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi elemek, struktúrák a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és possessive 's, valamint have got (my, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ..., I've got, she's got)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), óra szerinti időpontok egyszerű kifejezése, a hét napjai (It's eight., at 5 o'clock, at seven-thirty, on Monday)
- minőség kifejezésére szolgáló melléknevek, ellentétpárok, egyszerű melléknevek fokozása, összehasonlítás: short-tall, She's nicer than...)

- modalitás: 'can', (I can/can't swim.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they...)

Dráma és színház

- Képes társaival együttműködni
- Aktívan részt vesz a csoport- és egyéni munkában
- Az alapvető fogalmak ismerete (színházi foglalkozások, helyszínek)
- Irodalmi művek egy-egy részletének közös dramatizálása, megjelenítése dramatikus tevékenységekkel pl.(bábozás)
- Képes dramatikus improvizációkra a tanár által megadott és/vagy a tanulók által létrehozott történetváz alapján

Ének-zene:

- A tanult dalok közül a tanuló 10 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat.
- A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvart, kvint).
- Tudja a régi és új stílusú magyar népdalok fő jellemzőit.(kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte)
- Hallás után ismerje fel a népzenei részletekben a tanult népi hangszereket: cimbalom, citera, tekerőlant, duda, doromb, furulya, tárogató, síp
- Ismerje fel és nevezze meg a kórusfajtákat, tudja a vegyeskar szólamait (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
- Himnusz éneklése.
- Ismerje a zenei abc-t, a dúr és moll hangsort.
- Ismerje a ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod) és ritmusokat (nyújtott és éles, kis éles és kisnyújtott).
- A többször meghallgatott zeneművek közül 5-öt ismerjen fel hallás után.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Dunántúli ugrós táncok

Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar

Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6.,7. tétel

Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar

Zene Mátyás király udvarából

J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)

W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló

Liszt Ferenc: Manók tánca

Johannes Brahms: V. magyar tánc

Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje

Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós

Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire

John Williams: Csillagok háborúja – induló

Etika:

- A testi, lelki egészség egységének felismerése a saját egészségi állapot nyomon követése;
- Az életkorra jellemző testi és szellemi fejlődés megfigyelése,
- Az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerése,
- Az alapvető emberi viselkedésformák értékelése;
- Az önértékelés módjainak tudatosítása.
- Az egészséges és harmonikus életmód feltételei megfogalmazása;
- A pozitív és negatív hatások felismerése saját élethelyzetekben;
- Az egyéni sikerek értelmezése;
- Saját viszonyrendszerek vizsgálata, a szűkebb és a tágabb közösségek hatása a tanuló életére
- Az alapvető emberi érintkezések formáinak (viselkedés, verbális és non verbális kommunikáció, gondolatok kifejezése, alkotások) megismerése valós és virtuális terepen is;
- Kapcsolatok elemzése a támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség szempontjából;
- Az érzelmeket is kifejező figyelmes kommunikáció gyakorlása;
- A legértékesebb családi szokások azonosítása;
- A családok sokszínű kulturális háttérének értelmezése;
- Tipikus családi szerepek, helyzetek és ezek értékelése;
- A társas kapcsolatok fontosságának hangsúlyozása
- Az ismeretlenek iránti bizalom vagy bizalmatlanság okai feltárása
- A virtuális kapcsolatteremtési formák véleményezése, a virtuális identitások lehetséges megismerési módjai
- A bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formáinak azonosítása
- A megértésre törekvő, egyenrangú kommunikáció gyakorlása

Digitális kultúra:

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- ☐ érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- ☐ egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ☐ ismeri a kódolás eszközeit;
- ☐ adatokat kezel a programozás eszközeivel.

Online kommunikáció

- ☐ ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ☐ ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- ☐ mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- ☐ egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Bemutatókészítés

- ☐ egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ☐ ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ☐ etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Multimédiás elemek készítése

- ☐ digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- ☐ digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Az információs társadalom, e-Világ

- ☐ ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ☐ ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A digitális eszközök használata

- ☐ célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- ☐ önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- ☐ önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- ☐ használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

Magyar nyelv és irodalom:

Kommunikáció alapjai

- A kommunikáció tényezőinek megismerése, aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben.
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben.
- A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése.
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása.

Nyelvi szintek I: Beszédhang, fonéma

- A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai.
- Hangkapcsolódási szabályszerűségek (magánhangzó törvények) felismerése és alkalmazása.

Nyelvi szintek II: Szavak, szóösszetételek

- A szavak szerkezetének felismerése (szóelemek)
- A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, alkalmazása

Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan

- Betűrendbe sorolás megismerése, gyakorlása
- Az alapvető helyesírási szabályok megismerése, a megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban. (dátum, keltezés, elválasztás)
- Tájékozódás a könyvtárban, digitális és nyomtatott szótárak használata

Állandósult szókapcsolatok

- Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése.
- A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben.

Hangalak és jelentés

- Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentése, felismerése, alkalmazása.

Magyar nyelv és irodalom:

- Az élőbeszéd tempójával egyező, folyamatos hangos és néma olvasás.
- Korosztálynak megfelelő szöveg megértése, kérdések, válaszok megfogalmazása szóban és írásban.
- A tanult irodalmi és egyéb szövegek szerkezetének, tartalmának bemutatása.
- Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma felismerése. Az epikai és lírai művek, a nép- és műköltészet jellemző vonásainak ismerete: a cselekmény részei, a szereplők, a szerkezet, a képiség, a zeneiség eszközei, az ütemhangsúlyos verselés.
- Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása elsősorban szóban.

- Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban.
- Leírás készítése tárgyról, személyről, tájról.
- Közös és egyéni szövegfeldolgozás.

Matematika:

Halmazok

Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése. – Két véges halmaz közös részének, illetve uniójának felírása, ábrázolása.

Matematikai logika, kombinatorika

– Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint és sorba rendezése különféle módszerekkel. – Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása. – Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata. – Néhány elem összes sorrendjének felírása. – Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Számelméleti ismeretek, természetes számok

A 100 000-nél nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése. – A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.

Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. – Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése. – Az egész számok halmazának ismerete, egyszerű műveleteket a megfelelő sorrendben elvégezni az egész számokkal; ellentett, abszolút érték felírása.

Geometria

Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete. – A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata. – Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, merőleges és párhuzamos egyenesek. A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete. – Téglalap és a négyzet kerületének és területének kiszámítása.

Racionális számok

Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. Törtek kétféle értelmezése összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal. – Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság felismerése, használata. – Szöveges feladatok megoldása következtetéssel (az adatok közötti összefüggések felírása szimbólumokkal).

Mérés és mértékegységek

Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Egyszerű szöveges feladatok, függvények, sorozatok

Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása. – Egyszerűbb grafikonok, elemzése. – Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása. – Néhány szám szám-tani közepének kiszámítása.

Technika és tervezés

- A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- A háztartás, a család mint gazdálkodási egység
- Családe llátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása
- Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása
- Digitális tervezés alkalmazása
- Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról
- Közlekedési rendszerek
- Az épületek rajzai
- Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései
- A lakás stílusa, hangulata, helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak
- A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai, tulajdonságai
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Textil alapanyagok és félkész termékek
- Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiái és eszközei
- Textíliák díszítésének technológiái és eszközei
- Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- Kreatív alkotás alkalmazása
- Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

Természettudomány

Az élő és élettelen anyag minőségi tulajdonságai

Természetes és mesterséges anyagok tulajdonságai

Az anyagok különböző halmazállapotai

A halmazállapot-változás összefüggése a hőmérséklettel

A víz fagyásakor történő térfogat-növekedés

Halmazállapot-változások a természetben, a háztartásban és az iparban

A növények életfeltételei

A csapadékképződés folyamata

Az olvadás és oldódás közti különbség

A talaj szerkezete, fő alkotóelemei

A talaj szennyeződése, pusztulása és védelme

A víz tulajdonságai, megjelenési formái, szerepe az élővilág és az ember életében

A levegő tulajdonságai, összetétele, szerepe az élővilág és az ember életében

Az élő és élettelen anyag mérhető jellemzői

Mérési eljárások, mérőeszközök használata

Az időjárási elemek mérése, a mért adatok rögzítése, ábrázolása

A napi és az évi középhőmérséklet, hőingás számítása

Hazánkra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek leolvasása és értékelése

A mágneses tulajdonságok megfigyelése

Elektromos állapotban lévő testek kölcsönhatásai

A villám keletkezése

Mechanikai kölcsönhatások: hely- és helyzetváltoztatás

Idő és időtartam mérése különböző dimenziójú skálákon

Az idő mértékegységei

A Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás összefüggései

A napszakok, évszakok váltakozása

Térbeli tájékozódás fejlesztése valós környezetben és térképen

Irány meghatározása térképen

A valóság és a térképi ábrázolás összefüggései

Felszínformák ábrázolása

A méretarány és az ábrázolás részletessége közti összefüggés

A térképek fajtái, jelrendszere

Tájékozódás hazánk domborzati és közigazgatási térképén

Tájékozódás a földgömbön, nevezetes szélességi körök

Földrészek, óceánok, főfolyó, mellékfolyó, torkolat

Legfontosabb hazai álló- és folyóvizek

Budapest, a tanuló lakóhelye és a szomszédos országok bejelölése a térképen

Térképvázlat készítése ismert területről, terepi tájékozódás

Az éghajlat elemei, időjárás-jelentés

A forró, a mérsékelt és a hideg éghajlati övezet jellemzése

A növények életfeltételeinek igazolása

Ismert növények összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján

Növényi részek (gyökér, szár, levél, virágzat, termés) és funkcióik megnevezése

Lágyszárúak és fásszárúak testfelépítése

Növények életciklusainak vizsgálata jellegzetes zöldségeink, gyümölcsféléink példáján

Biológiai védekezés formái a kertekben

Testnevelés:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikaivégrehajtásának önálló alkalmazása

- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos és rendszeres kivitelezése

- 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása tanári kontrollal

- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) ismerete

- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

-A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

-Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló (kis tanári segítséggel) összeállítása, végrehajtása

- A terhelések utáni nyújtó gyakorlatok ismerete

- Egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok zenére

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futóiskolai és futófeladatok egyenesen és íven, előre, hátra, oldalra mozgás közben 20–40 m hosszan

- Ugrófeladatok el- és felugrással, akadályokra és akadályok átugrásával

- Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből, térdelőrajt 20–30 m kifutással időre, sprintfutások 30–60 m-en időre

- Váltófeladatok alsó és felső váltással párban és csapatban, helyben és mozgás közben
- Dobógyakorlatok 1–3 kg-os tömött labdával állásban
- Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró gerendáról 4–10 lépés nekifutásból
- Folyamatos futások egyenletes ritmusban és tempóváltással 8-10 percen keresztül

Torna jellegű feladatmegoldások

- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- Egyensúlyi elemek, gurulások, emelések, fellendülések, billenések, átfordulások végrehajtása
- Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések kivitelezése
- Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, eltérő irányokba tornapadon
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén), vándormászás lefelé; függeszkedési kísérletek
- Talajon: gurulóátfordulások előre-hátra különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe, fejjállás, kézállásba fellendülés segítségével, falnál és önállóan, repülő gurulóátfordulás, híd, mérlegálláskísérletek
- Ugrószekrényen: keresztbe állított ugrószekrényen zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás. Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre, gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással

Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Testnevelési és népi játékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Úszás

- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával, készségszinten úszik;
- rendszeresen végez számára megfelelő vízi játékokat, és hajt végre úszástechnikákat;
- tudatosan, összehangoltan végzi a korrekciós gyakorlatait és uszodai tevékenységét, azok megvalósítása automatikussá, mindennapi életének részévé válik.

Történelem:

- ismeri az ókori mondavilág és világtörténelem, illetve a középkori világtörténelem és magyar történelem alábbi kiemelkedő alakjait, s legalább pár szóban meg tudja fogalmazni cselekedeteiket, jelentőségüket: Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila, Mózes, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Mohamed, Gutenberg, Álmos, Árpád, I.(Szent) István, I.(Szent) László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Szent Margit;
- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- képes különbséget tenni a források között típus alapján;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését (őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modernkor), illetve az ókor és a középkor időhatárait (az ókor Kr.e. 3000 körül, kb. 5000 éve kezdődött, az első államok létrejöttével, a középkor Kr. u. 476-ban kezdődött, a Nyugatrómai Birodalom bukásával, és 1492-ben, Amerika felfedezésével ért véget)
- ismeri a következő kiemelten fontos események időpontját (évszámát):

Kr.e. 490 marathóni csata (kb. 2500 éve)

Kr. u. 476 Nyugatrómai Birodalom bukása

895 honfoglalás kezdete

(997)/1000-1038 I. István uralkodása

1222 Aranybulla kiadása

1241-1242 tatárjárás Magyarországon

1301 az Árpád-ház kihalása;

- képes kiszámolni (évszám alapján) hogy egy esemény hány évvel ezelőtt történt;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket (évszám alapján);

- képes használni különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események következő helyszíneinek azonosítására, vaktérképen való elhelyezésére: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Marathón, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Római birodalom, Jeruzsálem, Betlehem, Szentföld, Anglia, Franciaország, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Visegrád, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság;
- képes történelmi mozgások (pl. hadmozdulatok, hadjáratok, népmozgások) nyomon követésére a történelmi térképen;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során tudja használni a következő kulcsfogalmakat, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat: történelmi forrás, állam, öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, művészet, vallás, többistenhit, demokrácia, birodalom, munda, provincia, rabszolga, népvándorlás, egyistenhit, Biblia, keresztény vallás, egyház, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágyság, robot, pápa, szerzetes, kolostor, katolikus, város, polgár, céh, iszlám vallás, hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, törvény, tatárok/mongolok; •felismeri a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, mint pl. piramis vagy egy fáraó szobra – ókori Egyiptom, Parthenon vagy olümpiai Zeusz szobor képe – ókori Hellász, Colosseum vagy vízvezetékek képe – ókori Róma, (román vagy gótikus stílusú) templom vagy egy lovagvár képe – középkori Európa;

Vizuális kultúra:

Kifejezés, képzőművészet.

Óskori, ókori művészetek. Műalkotások felismerése, elemzése.

Vizuális kommunikáció.

Térbeli helyzetek, arányok, színviszonyok ábrázolása. Természeti és mesterséges formák elemző rajzi ábrázolása. Főszínek, mellékszínek. Színvázlat készítése: csendélet, tájkép festése.

Tárgy és környezetkultúra.

Állatábrázolás természeti környezetben. A legjellemzőbb nézetek.

Forma és funkció kapcsolata. Formaredukció, a formák leegyszerűsítése, átalakítása. Pozitív és negatív formák.

Díszítő elemek tervezése. Farsangi álarcok, dekorációk tervezése a formák leredukálásával.

6. ÉVFOLYAM:

Angol nyelv:

- ☐ köszönési formák (üdvözlés és elköszönés), napszaknak megfelelő köszönés értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good afternoon! Good evening! Good night! Goodbye! Bye-bye! See you tomorrow!)
- ☐ köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- ☐ köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- ☐ bemutatkozás és bemutatás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you. This is my friend.)

- ☐ információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- ☐ hogyanlét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
- ☐ hogyanlét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- ☐ bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
- ☐ bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- ☐ jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
- ☐ főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- ☐ megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
- ☐ véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
- ☐ tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
- ☐ dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- ☐ igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I am. No, I'm not., Yes, I do. No, I don't.)
- ☐ tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
- ☐ nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- ☐ visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
- ☐ alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
- ☐ akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- ☐ kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I borrow your pen, please? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- ☐ javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- ☐ meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- ☐ kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- ☐ betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- ☐ osztálytermi, tanulási környezetben használatos utasítások értelmezése és azokra történő reagálás (Come here, please. Read the text, please.)

Az 6. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi elemek, struktúrák a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- ☐ létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- ☐ szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- ☐ aktuális cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)
- ☐ létezés kifejezésének megértése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)
- ☐ cselekvés, történés kifejezésének értelmezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- ☐ felszólító mód: egyes és többes szám 2. személyre vonatkozó felszólítások (Come here. Don't shout.)
- ☐ kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- ☐ birtoklás: birtokos névmások és possessive 's, valamint have got (my, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ..., I've got, she's got)
- ☐ mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- ☐ mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)
- ☐ mennyiségi viszonyok: megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek egyszerű állító, tagadó és kérdő mondatokban (some, any használata)
- ☐ térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- ☐ időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok (in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- ☐ minőségi viszonyok: rövid melléknevek középfoka, középfokú összehasonlítás (Tom's younger than Sue.)
- ☐ modalitás: 'can' segédige (I can/can't swim.)
- ☐ szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they...,), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások helyes értelmezése (somebody, nobody, everybody, something, nothing, everything)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- ☐ az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- ☐ az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi mondatot, néhány mondatos szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;

□ az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Ének-zene:

- A tanult dalok közül a tanuló 10 dalt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat. A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.
- Tudja a régi és új stílusú magyar népdalok fő jellemzőit. (kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte)
- Ismerje a műdalok, acappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés fő jellemzőit.
- Ismerje a legelterjedtebb magyar népi hangszereket. (tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp)
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése.
- A tanult dalokban ismerje fel az új hangközöket (kis és nagy szekund, kis és nagy terc), ritmust (triola) és a tanult előadásmódokat.
- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket.
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet.

-A tanult dalokban ismerje fel a 6/8-os metrumot, adott zenei szemelvényben a különböző zenei formákat (visszatéréses kétagú forma, triós forma, rondóforma).

-Megkülönbözteti a dúr és moll hangzást.

-Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése. Módosító jelek ismerete.

-Ismerje a zenei abc-t,

-Tudja felsorolni a klasszikus zenekar hangszercsaládjait, és alapvető hangszereit nevezze meg. (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)

-A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése.

-A többször meghallgatott zeneművek közül 5-öt ismerjen fel hallás után.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)

Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar

Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt

Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven

Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel

Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel

W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek

Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő

Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet

Bedrich Smetana: Moldva – részlet

Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

Etika:

- Saját identitást képező néhány közösség mélyebb megismerése: nemzet, nemzetiség, nyelvi-kulturális közösség
- A segítség, együttérzés, tolerancia, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás jelentőségének vizsgálata a társas együttműködésben, és ezek hiányának a következményei
- Önkéntes, másokat segítő tevékenységek. Saját csoport kritikus szemléletű értékelése a befogadás-elfogadás valamint az értékteremtés szempontjából
- Az alapvető gyermekjogok megismerése
- Valós és virtuális közösségek írott szabályainak és íratlan szokásrendjének feltárása
- A közös szabályalkotás, a jó munkamegosztás, a vezető szerepének elemzése
- A társas élet lehetséges konfliktusainak okai, a konfliktusok kezelése
- A különböző életkörülményű emberek életmódjának összehasonlítása
- A környezetszennyezés jelenségének meghatározása, fő területei, hatása a Földre, az élőlények, köztük az ember életére
- A technikai fejlődés néhány területének feltárása, az ember életmódjára és -minőségére ható jellegzetessége
- A világ jelenéért és jövőjéért vállalható emberi felelősség néhány elemének megfogalmazása
- Saját és közösségi cselekvési lehetőségek tervezése a környezetvédelem érdekében
- A tény, a vélemény, a tudás, a hit, az értékítélet fogalmak értelmezése
- Az érték- és világnézeti különbségek azonosítása
- Néhány kulturális szabályozórendszer megismerése, ezek eredete és hatásai
- A lelkiismeret működésének megérzése, átérzése a döntésekben
- A környezetben fellelhető vallások néhány szokásának, ünnepének megismerése, ezen keresztül a világnézeti-kulturális sokszínűség tudatosítása

Digitális kultúra:

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- ☐ érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- ☐ egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ☐ ismeri a kódolás eszközeit;
- ☐ adatokat kezel a programozás eszközeivel.

Online kommunikáció

- ☐ ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ☐ ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- ☐ mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- ☐ egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Bemutatókészítés

- ☐ egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ☐ ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ☐ etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Multimédiás elemek készítése

- ☐ digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- ☐ digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Az információs társadalom, e-Világ

- ☐ ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ☐ ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A digitális eszközök használata

- ☐ célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- ☐ önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- ☐ önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- ☐ használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

Hon- és népismeret

- ☐ Önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.
- ☐ Eltudja készíteni a saját családfáját, a rokoni viszonyok, elnevezések használatával.
- ☐ Tudja időszalagon elhelyezni a saját családjába tartozó személyeket.
- ☐ Sorolja fel a településünkön jellemző mesterségeket, foglalkozásokat.
- ☐ Ismerje fel képek alapján a településünk emlékhelyeit, nevezetességeit.

- ☐ Tudja felsorolni településünk helyi hagyományait.
- ☐ Ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.
- ☐ Megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére.
- ☐ Szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat.
- ☐ Meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.
- ☐ Felismeri képek alapján a tanult háztípusokat.
- ☐ Tudja összehasonlítani a korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztását a mai kor feladataival.
- ☐ Soroljon fel népi játékokat, tudja is játszani azokat.
- ☐ A megismert hagyományokat, népszokásokat tudja az adott ünnephez, jeles naphoz kapcsolni.
- ☐ Sorolja fel, hogy településünkön és iskolánkban milyen hagyományos közösségi és ünnepi alkalmakra szoktunk készülni, megemlékezni.
- ☐ Képek alapján tudja összehasonlítani a gyerekek ruházatát a hétköznapi és ünnepi viselet elemei alapján.
- ☐ Heti étrend készítése, a hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőinek felsorolása.
- ☐ Régi képek, életképsorozatok alapján mondja el a századforduló városi életformájának jellegzetességeit.
- ☐ Életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat.
- ☐ Térképen tudja megmutatni a határon túli magyar lakta területeket.
- ☐ Nevezze meg a magyar lakta területeken élő néprajzi csoportokat, nemzetiségeket.
- ☐ A megismert tájak közül egy kiválasztása, a választott táj kulturális jellemzőinek felsorolása.
- ☐ Tudjon felsorolni hungarikumokat.
- ☐ Térkép segítségével soroljon fel helyszíneket, amelyek a magyar kulturális örökség részei és sorolja fel a nemzeti parkokat.
- ☐ Készítsen prezentációt egy kiválasztott magyar művész vagy tudós életéről, munkásságáról és adja is elő kiselőadás formájában.
- ☐ Településünkön lévő nevezetes épületek felsorolása.

Magyar nyelv és irodalom:

nyelvtani rész:

- Alkalmazza helyesen a nyelvi és nem nyelvi jeleket az élőbeszédben.

- Ismerje az alapszófajokat – ige, főnév, melléknév, számnév, igenevek, névmások, határozószók -, és a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat.
- Tudja használni a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmodot iskolai helyzetekben.

irodalmi rész:

- Tudja megfogalmazni a mese és monda közti különbséget.
- Tudja elkülöníteni a ritmikus szöveget a prózától.
- Legyen képes egyszerűbb meghatározást adni a következő fogalmakról: líra, epika, epizód, ballada, konfliktus, dal, elbeszélő költemény, regény.
- Tudjon verscímet Arany Jánostól.
- Tudja összefoglalni a Toldi tartalmát, felsorolni a főbb szereplőket, és jellemezni is őket.
- Tudja összefoglalni az Egri csillagok cselekményét, főbb szereplőit jellemezni és értelmezni kapcsolatrendszerüket.

Matematika:

Halmazok

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol.

Matematikai logika, kombinatorika

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket.

Számelméleti ismeretek, természetes számok

- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén;
- ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben;

- ismeri és alkalmazza a 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályait;
- a természetes számokat osztóik száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint csoportosítja.

Alapműveletek természetes számokkal, egész számokkal

- írásban összead, kivon és szoroz;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.
- gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.
- meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét;
- ismeri az egész számokat.

Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok, azzal végzett műveletek

- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.
- ábrázol törtreszeket, meghatároz törtreszeknek megfelelő törtszámokat;
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén;
- megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját.
- elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti.
- meghatározza konkrét számok reciprokát.
- elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével;

- írásban összead, kivon és szoroz;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.
- gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.

Arányosság, százalékszámítás

- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját;
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold;
- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Egyszerű szöveges feladatok, függvények, sorozatok

- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontatással és mérlegelvvel megold;
- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít;
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.
- megoldását ellenőrzi.
- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- tájékozódik a koordináta-rendszerben: koordinátaival adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa.
- sorozatokat adott szabály alapján folytat
- néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt.

Mérés és mértékegységek

- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti.
- síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat

Transzformációk, szerkesztések

- tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat;
- a szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít;
- ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőleget, szögfelezőt, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt, szöget másol.

Síkbeli alakzatok, térgeometria

- ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget;
- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között;
- ismeri a háromszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, háromszög-egyenlőtlenség.
- csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaik szerint;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat.
- a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- ismeri a gömb tulajdonságait;
- a kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Leíró statisztika, valószínűség-számítás

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;

- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.
- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Technika és tervezés

- ☐ A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- ☐ A háztartás, a család mint gazdálkodási egység
- ☐ Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása
- ☐ Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása
- ☐ Digitális tervezés alkalmazása
- ☐ Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás
- ☐ Közlekedési rendszerek
- ☐ Az épületek rajzai
- ☐ Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései
- ☐ A lakás stílusa, hangulata, helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása
- ☐ A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak
- ☐ A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben
- ☐ Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérték – mentén
- ☐ Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- ☐ Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- ☐ Konyhatechnikai eljárások
- ☐ A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai, tulajdonságai
- ☐ Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- ☐ Biztonságos ételkészítés, étel
- ☐ A magyar konyha értékei, hagyományai

- ☐ Hungarikumok, tájjellegű ételek
- ☐ A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak
- ☐ Kreatív alkotás alkalmazása
- ☐ Textil alapanyagok és félkész termékek
- ☐ Textiliák díszítésének technológiai és eszközei
- ☐ Anyagok biztonságos megmunkálása
- ☐ Viseletek, hagyományok, hungarikumok
- ☐ Kreatív alkotás alkalmazása
- ☐ Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- ☐ Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

Természettudomány

- ☐ Ismert hazai házi vagy vadon élő állatok összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján
- ☐ Gerinctelenek és gerincesek testfelépítése
- ☐ Házi és ház körüli vagy vadon élő állatok testfelépítése és mozgásuk kapcsolatának vizsgálata
- ☐ Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása az erdők, a mezők és vízi és vízparti környezet kialakulásában
- ☐ Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása
- ☐ Az erdő növényeinek különböző szempontú csoportosítása
- ☐ Erdei táplálkozási láncok és hálózatok
- ☐ A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményei
- ☐ Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása a mezők kialakulásában
- ☐ A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés bemutatása a rétek esetén
- ☐ A mező növényeinek különböző szempontú csoportosítása
- ☐ Mezei táplálkozási láncok és hálózatok
- ☐ A vízi növények környezeti igényei és térbeli elhelyezkedésük közti összefüggés
- ☐ A vízi növények és állatok szerveinek alkalmazkodása a vízi és vízparti környezethez
- ☐ Vízi táplálékláncok és -hálózatok
- ☐ A vízparti növények környezetvédelmi és gazdasági jelentősége
- ☐ A vízszennyezés hatása a vízi életközösségekre
- ☐ Az emberi test fő részeinek és szerveinek felismerése
- ☐ Az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzői

- ☐ A mozgás és a fizikai, szellemi teljesítőképesség összefüggései
- ☐ Táplálékpiramis
- ☐ A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat
- ☐ Energiahordozók csoportosítása, megújuló és nem megújuló energiaforrások összehasonlítása
- ☐ Légszennyező anyagok és hatásaik
- ☐ A gyűródés és a vetődés folyamata
- ☐ A gyűrt és a röghegységek alapvető formakincse
- ☐ Néhány jellegzetes hazai kőzet
- ☐ Talajképződés folyamata
- ☐ Talajpusztulás problémája, az ellene ható módszerek (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés)
- ☐ Belső és külső erők hatásai
- ☐ Az éghajlat és a vízjárás közti összefüggés
- ☐ Az éghajlat elemei
- ☐ A forró, a mérsékelt és a hideg éghajlati övezet jellemzése
- ☐ Időjárás-jelentés, várható időjárás, időjárási piktogramok

Testnevelés:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos és rendszeres kivitelezése
- 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása tanári kontrollal
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) ismerete
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Erősítését, nyújtását, ellazulását szolgáló gyakorlatok összeállítása segítséggel, azok helyes végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló (kis tanári segítséggel) összeállítása, végrehajtása
- Terhelések utáni nyújtó gyakorlatok ismerete
- Egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok zenére

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futóiskolai és futófeladatok egyenesen és íven, előre, hátra, oldalra mozgás közben 20–40 m hosszan
- Ugrófeladatok el- és felugrással, akadályokra és akadályok átvágásával
- Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből, térdelőrajt 20–30 m kifutással időre, sprintfutások 30–60 m-en időre
- Váltófeladatok alsó és felső váltással párban és csapatban, helyben és mozgás közben
- Dobógyakorlatok 1–3 kg-os tömött labdával állásban
- Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró gerendáról 4–10 lépés nekifutásból
- Folyamatos futások egyenletes ritmusban és tempóváltással 8-10 percen keresztül

Torna jellegű feladatmegoldások

- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átvágások végrehajtása
- Egyensúlyi elemek, gurulások, emelések, fellendülések, billenések, átfordulások végrehajtása
- Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések kivitelezése
- Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, eltérő irányokba tornapadon
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötelen), vándormászás lefelé; függeszkedési kísérletek
- Talajon: gurulóátfordulások előre-hátra különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe, fejjállás, kézállásba fellendülés segítségével, falnál és önállóan, repülő gurulóátfordulás, híd, mérlegállás kísérletek
- Ugrószekrényen: keresztbe állított ugrószekrényen zsugorkanyarlati átvágás, guggoló átvágás. Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre, gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaskodással

Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Testnevelési és népi játékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;

- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Történelem:

- ☐ Ismeri a középkori és újkori magyar történelemnek, illetve a világtörténelemnek az alábbi kiemelkedő alakjait, és meg tudja fogalmazni egy-két mondatban cselekedeteiket, ill. szerepüket a magyar nemzet történetében, vagy a világtörténelemben: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás, Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz, I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Ferenc József, Deák Ferenc;
- ☐ Képes a magyar nemzet honvédő és szabadságharcaiból példákat hozni a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- ☐ Képes kiemelni lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- ☐ Képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- ☐ Meg tudja vizsgálni, hogy egy történelmi forrás szerzője résztvevője, kortársa volt-e az eseményeknek;
- ☐ Ismeri a következő kiemelten fontos események időpontját:
 - o 1335 visegrádi királytalálkozó
 - o 1456 nándorfehérvári diadal
 - o 1458-1490 Mátyás uralkodása
 - o 1492 Amerika felfedezése, egyben az újkor kezdete!
 - o 1517 a reformáció kezdete
 - o 1526 mohácsi csata
 - o 1541 Buda eleste/ Budát elfoglalta a török

- o 1552 Eger védelme/ Eger sikertelen török ostroma
- o 1686 Buda visszafoglalása (a töröktől)
- o 1703-1711 Rákóczi-szabadságharc
- o 1789 a Nagy Francia forradalom (kezdet)
- o 1815 waterlooi csata
- o 1830-1848 a reformkor (Magyarországon)
- o 1848. március 15. pesti forradalom
- o 1849. október 6. az aradi vértanúk (és Batthyány Lajos miniszterelnök) kivégzése
- o 1867 (osztrák-magyar) kiegyezés;
- ☐ Időrendbe tud állítani történelmi eseményeket (évszám alapján), képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- ☐ A tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- ☐ Önállóan képes eseményeket, történeteket, elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;
- ☐ Képes használni különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események következő helyszíneinek azonosítására, vaktérképen való elhelyezésére: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár, Spanyolország, Amerika, India, Kína, London, Sárospatak, Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs, Debrecen, Temesvár, Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia, Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia;
- ☐ Képes használni különböző történelmi térképeket egyszerű jelenségek leolvasására, pl. csaták, forradalmak, területi változások/hódítások;
- ☐ Különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során tudja használni a következő kulcsfogalmakat, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat: ok és következmény, államforma, monarchia, köztársaság, társadalom, társadalmi csoport, gazdaság, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, kormányzó, végvár, zsoldos, gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, reformáció, ellenreformáció és katolikus megújulás, vallási türelem, felvilágosodás, szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, nemzetiség, ipari forradalom, szabad verseny, gyár, forradalom, diktatúra, országgyűlés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés;

Vizuális kultúra:

Kifejezés, képzőművészet.

Eseménysor megjelenítése képsorozattal.

A képzőművészet ágazatai: grafika, festészet, szobrászat, építészet.

Ókeresztény, román, gótikus, reneszánsz, barokk, művészet. Műalkotások elemzése, felismerése.

Vizuális kommunikáció.

Tagoltabb testes formák megjelenítése. Formaelemzés, tónusfokozatok, önárnyék, vetett árnyék. Beállítások, csendéletek grafikus ábrázolása.

Az emberi alak. Az alak vázolása, arányai, térbeli helyzetének és mozgásának ábrázolása.

Tárgy és környezetkultúra. Mozgásábrázolás. Figurális kompozíciók készítése.

Egy adott tárgy elemzése forma és funkció szempontjából. Az egész és a rész kapcsolata. A látvány vizuális átírása. Új forma tervezése.

Dekoratív, absztrakt színekompozíciók készítése szabályos és szabálytalan formák felhasználásával. A színek dekoratív hatása.

Színkontrasztok. Betűgrafika, reklámplakát.

Barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus. Műalkotások felismerése, elemzése.

7. ÉVFOLYAM:

Angol nyelv:

A 7. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi funkciók a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás és bemutatás megfogalmazása (Let me introduce myself / my friend.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's Maths.)
- hogylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? I can understand French.
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say? Can you repeat that, please?)

- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- javaslat és elfogadása (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és elfogadása (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)

Az 7. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi elemek, struktúrák a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- ☐ szokásos cselekvés, történés kifejezése (Present Simple) valamint aktuális cselekvés, történés kifejezése (Present Continuous) jelen időben, a két igeidő tartalmának, használatának ismerete
- ☐ létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)
- ☐ cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- ☐ birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- ☐ jövő idejűség kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)
- ☐ felszólító mód: Egyes/Többesszám 1. személy (Let's go.)
- ☐ mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred, thousand), sorszámok (first, second, third...)
- ☐ mennyiségi viszonyok: megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek (some, any, a few, a little, lots of, many; How many? How much?)
- ☐ térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)

- ☐ időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month. How long does it take?)
- ☐ időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), a tanult igeidőkhöz tartozó időhatározók (jelen, múlt és jövő), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- ☐ minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek, rendhagyó melléknevek fokozása, összehasonlítások (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue. It is as cold as ice., good/bad, better/worse)
- ☐ modalitás: képesség, kötelesség kifejezése 'can', 'must' segédigékkel (I can/can't swim. I must go.)
- ☐ modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- ☐ modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Do you have to be there?)
- ☐ szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they...,), tárgyként és részeshatározóként használt névmások (me, him, her ...), határozatlan névmások (some, any), határozatlan névmások értelmezése (somebody, nobody, everybody, something, nothing, everything)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- ☐ az adott tématarományban megért többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- ☐ az adott tématarományban irányító szempontok alapján vagy kérdések segítségével létrehoz egyszerű szöveget tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- ☐ az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Biológia

- ☐ A Föld élővilágának teljességét magában foglaló bioszféra fogalmának értelmezése, megismerésének és védelmének a biológia kutatási céljaként való azonosítása
- ☐ A biológia kutatási céljainak megismerése, néhány jelentős felismerés és felfedezés történeti bemutatása, értékelése
- ☐ A mikroszkópok működési elvének megismerése, a használat készségének fejlesztése
- ☐ A biológiai energiaforrás szerepének megértése, típusainak megkülönböztetése
- ☐ A növényi és az állati sejttípusok összehasonlítása, anyagcseretípusok megkülönböztetése az energia- és a szénforrás alapján
- ☐ Az evolúciós idődimenziók felmérése, élőlények sokféleségét kialakító mechanizmusok megértése, a természetes szelekció, valamint a semleges folyamatok jelentőségének felismerése
- ☐ Az élővilág sokféleségének értékelése
- ☐ Az élővilág fejlődését befolyásoló tényezők elemzése, az alkalmazkodással összefüggő változások azonosítása néhány példán keresztül

- ☐ Az állatvilág fejlődése és az emberi evolúció közötti kapcsolat felismerése, a kutatás és bizonyítás módszereinek áttekintése
- ☐ Az emberi evolúció főbb lépéseinek (agytérfogat, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció) azonosítása
- ☐ Az élőlények sokféleségében való eligazodás szükségességének és módszereinek azonosítása, a hierarchia és a leszármazási rokonság elvének felismerése
- ☐ A gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érvek megfogalmazása, fontosabb rendszertani csoportjaik alaktani és szervezettani jellemzése, néhány példafaj bemutatása
- ☐ Kirándulások, természetben végzett megfigyelések során élőlénycsoportok, fajok azonosítása határozókönyvek és mobilapplikációk segítségével
- ☐ Bolygónk nagy életközösségeinek azonosítása tematikus térképen, a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfajának megismerése
- ☐ Az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolat elemzése
- ☐ Óceánok, tengerek és édesvízi életközösségek néhány jellegzetes élőlényének megismerése
- ☐ Táplálkozási láncok és hálózatok összeállítása a biomok élőlényeiből
- ☐ A gazdálkodás, a települések és az infrastruktúra fejlődése által előidézett, a természeti környezetre gyakorolt hatások azonosítása.
- ☐ Az ökológiai elvek érvényesítési lehetőségeinek felismerése a gazdálkodás, az építészet, a tájmegőrzés vagy a turizmus esetében
- ☐ Nemzeti parkjaink elnevezésének, területi elhelyezkedésének és sajátos biológiai értékeinek ismerete
- ☐ Az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatások azonosítása, környezeti igény és tűrőképesség vizsgálata
- ☐ A levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőinek vizsgálata, főbb típusainak megkülönböztetése, természetes összetevők és szennyezők azonosítása, mérési adatok értelmezése
- ☐ Az élőhely, életközösség fogalmának ismerete, jellemzőinek és típusainak vizsgálatokban történő azonosítása, az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjainak és példáinak elemzése

Ének-zene:

-A tanult dalok közül a tanuló 6 dalt énekeljen el emlékezetből, kottából tudja szolmizálni azokat.

-Népdalok és műdalok jellemzőinek ismerete.

-Ismerje s magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzőit.

-Műzene és népzenei feldolgozások között tudjon különbséget tenni.

-A tanult dalokban ismerje fel az új hangközöket (kis és nagy szext, kis és nagy szeptim), gyakorló feladatokban az új hangsorokat (D-dúr, B-dúr) és a váltakozó ütemmutatót.

-A 3/8, 6/8-os ütemmutató, felütés- súlytalan indítás felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

-1# 1bé előjegyzésben dallamírás.

-A korábbi ismeretek mobilizálása: Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete. A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon. Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.

Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete. Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában.

-Legyen tisztában a tanult zenetörténeti korszak (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszika,) stílusjegyeivel, műfajaival, táncaival. Ismerje a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket.

Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait. Alapvető ismeretekkel rendelkezzen a zeneszerzők életéről, tanult műveik keletkezésének körülményeiről, a művek műfajáról és formájáról.

-A zenehallgatásra ajánlott zeneműveket (10 alkotás) jellemzők alapján ismerje fel.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fuga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor

Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll(Búcsú) szimfónia IV. tétel

W.A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet

L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia –Örömóda

Franz Schubert: A pizstráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel

Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)

A népzenei revival legjobb felvételei

Etika:

- Ismerkedés a társadalmi szerepekkel, elvárásokkal;
- Az emberi gondolkodásmód sokszínűsége megértése;
- Azonos helyzetekre adott eltérő reakciók, vélemények elemzése;
- Önkifejezési módok gyakorlása.
- A tanulás és fejlődés összefüggéseinek megértése a tanuló életében;

- Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása, ezek elkerülésére
- A felelősség, önismeret, munka, együttműködés, kreativitás, vállalkozó szellem, munkamegosztás, pénzügyi tudatosság megjelenése a mindennapi cselekvésekben;
- A siker, a boldogság, boldogulás átérzése, azonosítása az egyén életében;
- Külső és belső tényezők összehangolása, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek;
- Valós és virtuális térben zajló cselekvések elemzése.
- A bizalom, szeretet, tisztelet, segítség és intimitás megérzése, megjelenése a kapcsolatokban
- A család társadalmi funkciói értelmezése, a családszerkezet sokfélesége;
- A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése,
- A támogatás, megértés, tanulás, együttérzés és egyenlőség vizsgálata családi kapcsolatban;
- Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése;
- A tartós kapcsolatok és párkapcsolatok alapvető feltételeinek megismerése.
- Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából,
- A felelősségvállalás, bocsánatkérés és a jóvátétel szerepének

Fizika

A testek mérhető tulajdonságai: a hosszúság, térfogat, tömeg jele, mértékegységei és mérőeszközei, a mértékegységek átváltása.

Az eltelt idő és a hőmérséklet jele, mértékegységei. A Celsius-skála.

A távolság, a térfogat, az eltelt idő, a tömeg, a hőmérséklet közvetlen mérése a rendelkezésre álló eszközökkel..

Azonos anyagból készült különböző tömegű testek tömegének és térfogatának kapcsolata. Az anyagra jellemző sűrűség megállapítása.

Sűrűségadatok használata a tömeg vagy térfogat kiszámolására.

A teljesítmény használata az energiafogyasztás meghatározására.

A lakásban található legnagyobb fogyasztók kiválasztása, jellemző adataik (teljesítmény, energiafogyasztás) áttekintése.

A háztartásban használt energiahordozók megismerése: elektromos áram, földgáz, szén, fa.

Az energiahordozók jellemzése, csoportosítása: fosszilis energia, zöldenergia .

Az energia árának becslése néhány fűtési-melegítési módszer (például gázkonvektor, elektromos vízmelegítő) esetében a háztartás számláinak segítségével.

A rugalmas energia mozgási energiává alakulásának (rugós eszközzel kilőtt golyó), a helyzeti energia mozgási energiává alakulásának (zuhanó test) megfigyelése. A mozgási energia belső energiává alakulásának (összedörzsölt tenyér) megfigyelése.

Az erőművekben bekövetkező energiaátalakulások vizsgálata, az energia megmaradása.

A szélenergia, napenergia, napkollektor működésének értelmezése.

Néhány energiatakarékossági lehetőség gyakorlatban való közvetlen megfigyelése, működési elve: termosztátos fűtőeszköz, hőszigetelés.

A táplálkozási problémák fizikai hátterének megismerése: az energiafogyasztás és bevitel egyensúlyának vizsgálata az élelmiszerek energiataralmát megadó adatok segítségével.

A hely megadása, a környezetben tapasztalható mozgások megfigyelése, csoportosítása a pálya és a helyváltoztatás gyorsasága alapján.

A sebesség nagysága, iránya, mértékegysége.

A közel állandó sebességű mozgások (mozgólépcső, autó, korcsolya) megfigyelése, kialakulásuk körülményei, Newton első törvénye.

A megtett út, az utazásból hátralévő idő kiszámolása a sebesség nagyságának segítségével.

Az elejtett test mozgásának vizsgálata. A nehézségi erő és a nehézségi gyorsulás. Newton 2. törvénye.

A gyorsuló és kanyarodó autó sebesség változását okozó külső hatás (súrlódás, súrlódási erő) azonosítása.

A sebességváltozást okozó erő nagyságának és a tömeg szerepének megfigyelése fékezés során.

A légzsák és a biztonsági öv működésének fizikai magyarázata.

A lendület kiszámítása, a lendület megmaradásának vizsgálata néhány hétköznapi helyzetben.

A rakéta mozgásának kísérleti vizsgálata (léggömb-rakéta), fizikai magyarázata. Newton harmadik törvénye.

Körmozgások és lengések (például a hinta lengései) megfigyelése, a periódusidő mérése. A periódusidőt befolyásoló tényezők azonosítása. .

A környezetünkben megfigyelhető nyugvó testek egyensúlyának vizsgálata. Annak magyarázata, hogy miért nem esik le, miért nem fordul el a test.

A jég olvadásának és a víz fagyásának kísérleti vizsgálata, a hőmérséklet időbeli változásának megfigyelése. Az olvadáspont .

A környezetben lezajló termikus kölcsönhatások felismerése, összegyűjtése.

A víz forrásának kísérleti megfigyelése, a hőmérséklet mérése: forráspont, vízgőz.

A halmazállapotok és halmazállapot-változások értelmezése az anyagot alkotó részecskék (apró golyók) egyszerű modelljének felhasználásával.

A téli fagy romboló erejének fizikai magyarázata, a fagyás megfigyelése jégkocka készítés során.

A nyomás jele, mértékegysége. Alkalmazása a felületre ható erő kiszámolására.

A hidrosztatikai nyomás kísérleti vizsgálata, a mélységtől való függés és az iránytól való függetlenség felismerése. A hidrosztatikai nyomás kiszámolása.

Az acélból készült hajók úszásának fizikai magyarázata, a sűrűségfeltétellel és Arkhimédész-törvényének segítségével.

Szilárd anyagok melegítésének kísérleti megfigyelése, a tapasztalt hőtágulás, hővezetés kvalitatív fizikai magyarázata.

A levegő fizikai tulajdonságai: nyomás, hőmérséklet, páratartalom.

A szél, az eső, a harmat, a dér, a hó, a jégeső és a felhők kialakulásának egyszerű fizikai magyarázata.

Földrajz:

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket.
- bemutatja és értékeli lakóközösségének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait;
- szűkebb és tágabb környezetében földrajzi eredetű problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait.
- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- összehasonlítja, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat.
- bemutatja a földrajzi övezetesség rendszerét, ismerteti az övezetek, övek kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit;
- összehasonlítja az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit, törvényszerűségeket fogalmaz meg velük összefüggésben.

Digitális kultúra:

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- ☐ megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- ☐ vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Online kommunikáció

- ☐ tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- ☐ önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Robotika

- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- ☐ mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- ☐ ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ☐ a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ☐ ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- ☐ a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- ☐ etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Bemutatókészítés

- ☐ ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- ☐ bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Multimédiás elemek készítése

- ☐ digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- ☐ digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Táblázatkezelés

- ☐ cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- ☐ az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Az információs társadalom, e-Világ

- ☐ ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- ☐ online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ☐ ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- ☐ tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- ☐ védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A digitális eszközök használata

- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- ☐ az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- ☐ értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ☐ ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit

Kémia:

TÉMAKÖR: A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

- ☐ megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- ☐ egyszerű modelleket (golyómodell) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
- ☐ ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (léghőmérséklet) és a mindennapokból.

TÉMAKÖR: Az anyagi halmazok

- ☐ ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- ☐ képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;

TÉMAKÖR: Atomok, molekulák és ionok

- ☐ különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- ☐ szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;
- ☐ ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- ☐ tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- ☐ fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- ☐ tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- ☐ érti egyszerű molekulák és ionok kialakulását és fel tudja írni a képletüket;
- ☐ ismeri a köznapok anyagok molekula- és halmazszerkezetét

TÉMAKÖR: Kémiai reakciók

- ☐ a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;

☐ ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);

☐ ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat

TÉMAKÖR: Kémia a természetben

☐ megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;

☐ ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;

☐ azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

☐ tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;

☐ tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;

☐ képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;

Magyar nyelv és irodalom:

Résztétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban: felszólalás, hozzászólás.

A mindennapi élet problémáiról, olvasmányokról a saját vélemény megfogalmazása az érvelés szabályait követve. Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel.

A megértést biztosító hangos és néma olvasás, szövegű folyamatos felolvasás, szövegmondás. Rendezett, egyéni íráskép.

Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása.

Epikus olvasmányok, olvasott, látott drámai alkotások szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése.

A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban.

A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.

Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése.

A mondatfajták biztos megkülönböztetése.

A szóalkotás gyakori módjainak fölismerése és elemzése.

A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a központosítás, a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és különírás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.

A Magyar helyesírási szótár önálló használata.

A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.

Résztétel a csoportos történetalkotásban, az improvizációban és az elemző beszélgetésekben.

Matematika:

Halmazok, számhalmazok:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- ismeri a racionális számokat.

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;

- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;

- konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

Számelméleti ismeretek, hatvány

- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezősz felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét;
- pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja.

Arányosság, százalékszámítás

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén; felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő
- százalékszámítási feladatokat megold;

- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes

gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Szöveges feladatok, függvények

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol;
- egy- vagy kétagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel;
- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.
- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- értéktáblázatok adatait grafikusán ábrázolja;
- egyszerű grafikonokat jellemez.

Síkbeli alakzatok, térgeometria

- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.

ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén.

- a kocka, a téglatest és a hasáb hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest, és a hasáb következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló;
- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja,

- egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;
- a kocka, a téglatest, és a hasáb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Transzformációk, szerkesztések

- megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükrképét;
- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- ismer geometriai szoftvereket.

Leíró statisztika, valószínűség-számítás

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középso adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.
- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Technika és tervezés

- ☐ Tudatosság alkalmazása a tanuló saját életvitelével kapcsolatos döntéseiben
- ☐ A háztartási, családi költségvetés
- ☐ A háztartás fogyasztása, környezetterhelése
- ☐ A világítás, a színek, az anyagok és minták, a tárgyak és a díszek szerepének értelmezése, alkalmazása a lakberendezésben
- ☐ Kreatív tevékenységek készségeinek fejlesztése
- ☐ Életterek, otthonok, lakberendezési tervek, rajzok, makettek
- ☐ A konyha mint munkahely kialakításának higiéniai, munkaszervezési, ergonómiai szempontjai

- ☐ A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak
- ☐ Az élelmiszerek megválasztásában fogyasztói tudatosság
- ☐ Táplálkozás és egészség
- ☐ Élelmiszer-beszerzés, -tárolás, -tartósítás
- ☐ Ételkészítési folyamat tervezése, kivitelezése
- ☐ Konyhai gépek és alkalmazásuk
- ☐ A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak
- ☐ A tanuló saját képességeinek és érdeklődésének azonosítása a témához kötődően
- ☐ Textilfélék (alapanyagok, késztermékek) környezetünkben
- ☐ Textilfélék tisztítása, gondozása, javítása
- ☐ A háztartási szabás-varrás eszközei
- ☐ Kreatív alkotás alkalmazása
- ☐ A kerékpár biztonságos használata, karbantartása
- ☐ Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során
- ☐ Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

Testnevelés:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok ismertetés utáni pontos és rendszeres végrehajtása, alkalmazása
- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása, alkalmazása
- A különböző mozgatórendszeri sérülések megelőzését, rehabilitációját érintő elemi szintű alapelvek, eljárások megismerése
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása, végrehajtása
- A terhelések után végzett nyújtó hatású gyakorlatok jelentőségének ismerete, azok összeállítása tanári segítséggel
- Az egyszerűbb relaxációs technikák ismerete
- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok

lépéskombinációkkal zenére

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- Magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.
- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképeség- és egészség-fejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása
- Futóiskolai gyakorlatok (taposó futás, ollózó futás, saroklendítés, térdemelés, keresztező futás), futófeladatok (repülő és fokozó futás) különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással
- Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatfelugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon)
- Dobógyakorlatok könnyített és nehezített szerekkel egy és két kézzel, rögzített helyzetből és lendületből társhoz, célra és távolságra
- Távolográs közepes (6–10 lépés) és hosszabb (10–14 lépés) nekifutással, lépőtechnikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról
- Magasugrás átlépő, vagy flop technikával 5–9 lépés lendületszerzéssel
- Kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra

Torna jellegű feladatmegoldások

- Segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal

Talajon:- Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is; fejjállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal; fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre; repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk); csúsztatás nyújtott ülésből hason fekvésbe és vissza (lányok); összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel

Ugrószekekre:-Keresztbe állított ugrószekekre guggoló átugrás; hosszába állított ugrószekekre felguggolás, leterpesztés; gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással

Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Testnevelési és népi játékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Történelem:

- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem és világtörténelem következő kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében, vagy a világtörténelemben: Bismarck, Marx, Andrássy Gyula, Ferenc József, Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós, Sztálin, Hitler, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Szent-Györgyi Albert, Franklin D. Roosevelt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Hruscsov, Kennedy, Rákosi Mátyás, Mindszenty József;
- ismeri az első és a második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit;
- ismeri a nemzetszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket;
- felismeri a különbséget a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra, grafikon vagy diagram kapcsolódik az adott történelmi témához;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, illetve a következő kiemelten fontos események, jelenségek és történelmi folyamatok időpontját:

1871 Németország egyesítése

1896 Millennium (a magyar honfoglalás 1000. évfordulója)

1914-1918 az I. világháború

1917 Bolsevik hatalomátvétel Oroszországban, a jelenkor kezdete

1920 június 4. a trianoni békediktátum (aláírása)

1933 Náci hatalomátvétel/ Hitler hatalomra kerülése Németországban

1920-44 Horthy korszak

1939-1945 a II. világháború

1941 június a Szovjetunió megtámadása

1944 március 19. Magyarország német megszállása

1945 április a II. világháború vége Magyarországon

1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon

1947 a párizsi béke

1947 a hidegháború kezdete

1948 Izrael Állam megalapítása

1948-1956 Rákosi-diktatúra;

- biztonsággal használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, pl. évszázad;
- ismeretei segítségével időrendbe tudja állítani a (tanult, fenti) történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszak segítségével;
- képes használni különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események következő helyszíneinek azonosítására, vaktérképen való elhelyezésére: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán, Budapest, Szarajevó, Szerbia, Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria, Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok), Sztálingrád, Normandia, Hiroshima, Don-kanyar, Auschwitz, Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba, Recsk, Hortobágy;
- képes használni különböző történelmi térképeket egyszerű jelenségek leolvasására, pl. csaták, forradalmak, területi változások/hódítások;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza a tantervben megadott kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó, következő történelmi fogalmakat: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, urbanizáció, antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátszín, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kiantant, személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasiszmus, revízió, pengő, tengelyhatalmak, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények, Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam, malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH);

Vizuális kultúra:

Kifejezés, képzőművészet.

Vizuális kommunikáció.

Ember vagy állatfigurák elemző rajzi tanulmányozása.

A XIX. század stílusirányzatai és azok jellemzői.

Érzelmek és hangulatok kifejezése, a látvány átírása.

Tanulmányrajz és színvázlatok készítése látvány után.

Sík, térhatású, és térbeli ábrázolás.

Egyszerű szögletes test csonkolása, felezése, negyedelése.

Tárgy és környezetkultúra. Vetületi és axonometrikus ábrázolás.

Térhatású kompozíciók készítése.

Absztrakt színek kompozíció létrehozása szerkesztett formákból.

Feliratok, plakátok tervezése.

8. ÉVFOLYAM:

Állampolgári ismeretek

- ismerje a család fogalmát, tudja felsorolni a családi szerepeket
- tudja felsorolni a családi szocializáció jellemzőit
- tudja megkülönböztetni a családi bevételeket és kiadásokat
- soroljon fel néhány lehetőséget, hogy a családok milyen módon takarékoskodhatnak
- ismerje a környezettudatos életvitel főbb jellemzőit
- a családi háztartás fogalmának ismerete
- tudja felsorolni a település közintézményeit, a működő egyéb intézményeket és szervezeteket
- ismerje az önkormányzat, alapítvány, egyház fogalmakat
- nevezze meg a településünk polgármesterét és jegyzőjét
- készítsen fogalmazást a település egy eseményéről
- tudja felsorolni a település kulturális, történelmi értékeit
- tudjon felsorolni a Magyarországon élő népeket, nemzetiségeket
- ismerje a nemzet, honvédelem, hazaszeretet fogalmakat, párosítsa a magyarázatukkal
- ismerje az Európai Unió fogalmát, legfontosabb jellemzőit
- legyen képes példák segítségével bemutatni az állampolgári jogokat és kötelezettségeket
- tudja megnevezni Magyarország miniszterelnökét és köztársasági elnökét
- sorolja fel a magyar állam alapvető intézményeit
- tudja megnevezni Magyarország államformáját

- tudja a megismert foglalkozásokat, szakmákat csoportosítani, összehasonlítani megadott szempont alapján
- sorolja fel a diákmunka legfontosabb jellemzőit
- nevezze meg a mindennapi ügyintézés legfontosabb ügýtípusait és a hozzá kapcsolódó intézményt (pl. kormányablak, polgármesteri hivatal, kormányhivatal, ügyfélkapu)
- ismerje a fogyasztóvédelem fogalmát és sorolja fel a területeit
- az oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszer fő elemeinek, jellemzőinek felsorolása
- ismerje a közfeladatot ellátó személyek feladatait (pedagógus, orvos, mentő)

Angol nyelv:

A 8. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi funkciók a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás és bemutatás megfogalmazása (Let me introduce myself / my friend.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hogyanlét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- javaslat, tanács kifejezése (You should see the doctor.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)

- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

A 8. évfolyamon elsajátítandó angol nyelvi elemek, struktúrák a legfontosabb angol nyelvű kifejezésekkel:

- ☐ szokásos cselekvés, történés kifejezése (Present Simple) valamint aktuális cselekvés, történés kifejezése (Present Continuous) jelen időben, a két igeidő tartalmának, használatának ismerete
- ☐ létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)
- ☐ cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple és Past Continuous (I was eating breakfast when I heard the bad news.)
- ☐ jövő idejűség kifejezése: 'will' (I'll bring you some water. I hope I will see the Prime Minister.)
- ☐ jövő idejű szándék kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)
- ☐ birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- ☐ birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- ☐ felszólító mód: Egyes/Többszám 1. személy (Let's go.)

- ☐ mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred, thousand), sorszámok (first, second, third...)
- ☐ mennyiségi viszonyok: megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek (some, any, a few, a little, lots of, many; How many? How much?)
- ☐ térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- ☐ időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month. How long does it take?)
- ☐ időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- ☐ időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), a tanult igeidőkhöz tartozó időhatározók (jelen, múlt és jövő), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- ☐ minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek, rendhagyó melléknevek fokozása, összehasonlítások (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue. It is as cold as ice., good/bad, better/worse)
- ☐ modalitás: képesség, kötelesség kifejezése 'can', 'must' segédigékkel (I can/can't swim. I must go.)
- ☐ modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- ☐ modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- ☐ modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Do you have to be there?)
- ☐ modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- ☐ szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)
- ☐ határozatlan névmások (somebody, -thing, nobody, -thing, anybody, -thing, somebody, -thing, everybody, -thing)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- ☐ az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- ☐ az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- ☐ az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Biológia

- ☐ A fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondás felismerése, a fenntarthatóság problémájának több szempontú elemzése
- ☐ Az éghajlatváltozási modellek által a bioszféra jövőjére adott előrejelzések értékelése.
- ☐ Tájékozódás az emberi testen, a testtájak és szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
- ☐ Az emberi kültakaró szövettani rétegeinek azonosítása ábrákon, az egyes rétegek, szervek funkciójának ismertetése

- ☐ A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőöveik, a mellkas csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen
- ☐ A mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövet csoportok vizsgálata, a végtagok hajlító- és feszítőizmai elhelyezkedésének megmutatása
- ☐ A belső szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
- ☐ A táplálkozási szervrendszer főbb részei, a légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítése és a keringési szervrendszer szerveinek azonosítása. A kiválasztó szervrendszer főbb feladatainak, szerveinek azonosítása, működési elvének megértése
- ☐ A vérkép, a vér összetételének jellemzése, a főbb alakos elemek és a véralvadási folyamat kiváltó okainak és jelentőségének felismerése
- ☐ Az idegrendszer feladatának, működési módjának megértése, a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítésének vázlatos ismerete, az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módok megkülönböztetése
- ☐ Az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítésének és működésének megértése
- ☐ A hormonrendszer feladatának, működési módjának megértése, a főbb hormontermelő szervek azonosítása, az immunrendszer és a keringési szervrendszer közötti kapcsolat felismerése,
- ☐ A női és a férfi nemiszervrendszer külső és belső felépítésének elemzése képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulásának bemutatása
- ☐ A másodlagos nemi jellegek kialakulását bemutató ábrák, animációk tanulmányozása, a fejlődési folyamat időbeli jellegzetességeinek és egyéni eltéréseinek megbeszélése
- ☐ Az ivarsejtek képződési helyének azonosítása, a megtermékenyítés feltételeinek ismerete
- ☐ A fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőinek és feltételeinek ismerete,
- ☐ A gének szerepének felismerése, a testi és a nemi kromoszómák megkülönböztetése
- ☐ A felelős szexuális magatartás jellemzőinek ismerete, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségének értékelése.
- ☐ A szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőinek azonosításaAz életkor, az életmód és a táplálkozás közötti összefüggések felismerése, A rendszeres testmozgás és az egészség megőrzése közötti összefüggés, a mozgásszegény életmód okozta egészségügyi kockázatok felismerése.
- ☐ A kórokozó, a fertőzés, a járvány és higiénia fogalmai közötti összefüggések feltárása.
- ☐ A higiénia és a fertőző betegségek megelőzése közötti összefüggés felismerése.
- ☐ Az antibiotikumok betegségek elleni hatásosságának elmagyarázása.
- ☐ A daganatos betegségek környezeti és életmódbeli kockázati tényezőinek áttekintése, Az orvosi szűrővizsgálatok és diagnosztikai eljárások céljainak azonosítása.
- ☐ Az elsősegélynyújtás lépéseinek elvi ismerete.

Ének-zene:

-A tanult magyar és más népek dalai közül 5 dalt kifejezően énekeljen kottából.

-A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kottaképről.

-Zeneelméleti ismeretek alkalmazása (hangközök, alap hármashangzatok megismerés szintjén).

-A népdalfeldolgozás módjait ismerje Bartók és Kodály művészetében.

-Műzenét és népzenei tudja megkülönböztetni a hangszerek megfigyelésével.

A tanult dalokban ismerje fel az új hangközöket (kis és nagy szext, kis és nagy szeptim), gyakorló feladatokban az új hangsorokat (D-dúr, B-dúr) és a váltakozó ütemmutatót.

-A 3/8, 6/8-os ütemmutató, felütés- súlytalan indítás felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

-1# 1bé előjegyzésben dallamírás.

-A korábbi ismeretek mobilizálása: Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete. A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon. Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.

Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete. Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában.

-Legyen tisztában a tanult zenetörténeti korszak (romantika) stílusjegyeivel, műfajaival, táncjaival. Ismerje a zenetörténeti korszak legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket. Azonosítani tudja az egyes korszakhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait. Alapvető ismeretekkel rendelkezzen a zeneszerzők életéről, tanult műveik keletkezésének körülményeiről, a művek műfajáról és formájáról. (szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária)

-Alapvető ismeretekkel rendelkezzen a 20. század zenéjéről, stílusairól, a tanult zeneszerzők életéről, tanult műveik keletkezésének körülményeiről, a művek műfajáról és formájáról. (kamarazene, jazz, spirituálé, musical)

-A zenehallgatásra ajánlott, korábban tanult stílusokból, zenei korszakokból kiválasztott zeneműveket (10 alkotás) ismerje fel a jellemző részleteik alapján.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

W.A. Mozart: A-dúr klarinét kvintett lassú tétele

Frédéric Chopin: g-moll mazurka

Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia

Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet

Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)

Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus

Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal

Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám

Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet

Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás

Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló

Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel

Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca

Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc

Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto

Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból

Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal

Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna

Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete

George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon...)

Jazz standard-ek

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).

Népzenei revival legjobb felvételei

Etika:

- Ismerkedés a társadalmi szerepekkel, elvárásokkal;
- Az emberi gondolkodásmód sokszínűsége megértése;
- Azonos helyzetekre adott eltérő reakciók, vélemények elemzése;
- Önkifejezési módok gyakorlása.
- A tanulás és fejlődés összefüggéseinek megértése a tanuló életében;
- Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása, ezek elkerülésére
- A felelősség, önismeret, munka, együttműködés, kreativitás, vállalkozó szellem, munkamegosztás, pénzügyi tudatosság megjelenése a mindennapi cselekvésekben;
- A siker, a boldogság, boldogulás átérzése, azonosítása az egyén életében;
- Külső és belső tényezők összehangolása, amelyek az érzelmi-mentális állapotra hatással lehetnek;
- Valós és virtuális térben zajló cselekvések elemzése.
- A bizalom, szeretet, tisztelet, segítség és intimitás megérzése, megjelenése a kapcsolatokban
- A család társadalmi funkciói értelmezése, a családszerkezet sokfélesége;
- A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése,
- A támogatás, megértés, tanulás, együttérzés és egyenlőség vizsgálata családi kapcsolatban;

- Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése;
- A tartós kapcsolatok és párkapcsolatok alapvető feltételeinek megismerése.
- Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából,
- A felelősségvállalás, bocsánatkérés és a jóvátétel szerepének

Fizika:

Az elektromos állapot kialakulásának megfigyelése kísérletezés közben, magyarázata a töltött részecskék és atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, proton, atommag) segítségével.

Szemléletes kép alkotása az elektromos – egyen és váltakozó – áramról. Egyen és váltakozó-áramú eszközök azonosítása a környezetünkben.

A feszültség és áramerősség jele, mértékegysége, feltüntetése az elektromos eszközökön.

Az áramerősség várható értékének meghatározása az ellenállás ismeretében. A technikai alkalmazásokban gyakori szigetelő és vezető anyagok ellenállásának mérése.

Az egyszerű áramkör részei: áramforrás, kapcsoló, fogyasztók, vezeték.

Elemek és akkumulátorok jellemző adatainak összehasonlítása.

Az emberre veszélyes feszültség és áramerősség értékek. Az áramütés hatása.

A vasaló, a hajszárító, a vízmelegítő működési elve: a fűtőszál kialakítása és szerepe.

Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során.

Jedlik Ányos munkássága és az elektromos motor. A transzformátor működésének megfigyelése

A fény egyenes vonalú terjedésének megfigyelése, kísérleti vizsgálata.

A síktükörben látható tükörkép kialakulásának magyarázata.

A háztartásban használt fényforrások és azok tulajdonságai.

A fénytörés jelenségének megfigyelése, optikai lencsék.

A látás folyamatának fizikai magyarázata. Jellegzetes lencsehibák: rövidlátás, távollátás, ezek korrekciója szemüveggel, kontaktlencsével, lézeres beavatkozással. A szem egészségvédelme.

A hullámok kialakulásának elvi magyarázata. Az amplitúdó, a frekvencia, a hullámhossz.

A levegőben terjedő lökéshullám megfigyelése egyszerű kísérleti eszközökkel.

A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerő) fizikai magyarázata.

A hallás mechanizmusának fizikai lényege, a hallást károsító tényezők ismerete.

A fény hullámtermészetének ismerete.

A színek észlelésének magyarázata, a kiegészítő színek.

Az ózonpajzs elvékonyodásának hatása, a Földet ért ultraibolya sugárzás erősödése, az ózonpajzs védelmében hozott intézkedések.

Az éghajlatváltozás okai és következményei. Az éghajlat változására utaló fizikai mennyiségek értékeinek vizsgálata.

A tengersizint emelkedésének fizikai okai.

A tüzelőanyagok elégetésének szerepe az üvegházhatás kialakulásában.

Az emberi tevékenység természetire gyakorolt hatása: az ökológiai lábnyom.

A Nap fizikai jellemzői. A Nap energiájának forrása.

A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzői .

A Hold fázisainak megfigyelése, fizikai magyarázata a Nap, Föld, Hold helyzete alapján.

Föld típusú bolygók és óriásbolygók, a bolygók jellegzetességeinek egyszerű fizikai magyarázata.

A csillagok sajátosságai, megkülönböztetésük a bolygóktól, látszólagos mozgásuk fizikai értelmezése, a legfontosabb csillagképek megfigyelése.

A világűr kutatásának kérdései: élet a Világegyetemben, a Világegyetem keletkezése és fejlődése.

Földrajz:

- ☐ meg tud nevezni egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat;
- ☐ jellemezni tudja Európa és az Európán kívüli kontinensek tanult országait, tipikus tájait, településeit, térségeit megadott szempontok alapján;
- ☐ képes használni különböző földrajzi térképeket -a tantervben topográfiai ismeretek címszó alatt felsorolt- földrajzi fogalmak azonosítására, vaktérképen való elhelyezésére;
- ☐ ismertetni tudja az Európai Unió főbb társadalmi-gazdasági jellemzőit, világ gazdasági szerepét;
- ☐ reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;
- ☐ ismeri a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat (pl. GDP);
- ☐ népesség-és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg;
- ☐ foglalkoztatási adatokat értelmez, következtetéseket von le belőlük;
- ☐ tud példákat hozni a környezet- és a természetvédelem alapvető feladataira és lehetőségeire a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- ☐ ismeri a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- ☐ életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit, pl. egyszerű költségvetést tud készíteni;
- ☐ tud példákat hozni a vállalkozások működését befolyásoló tényezőkre;
- ☐ példákat tud sorolni a globalizáció életünket befolyásoló folyamataira;
- ☐ érveket tud megfogalmazni a tudatos fogyasztói magatartás és a környezettudatos döntések fontossága mellett.

Digitális kultúra:

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- ☐ megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;

Online kommunikáció

- ☐ tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- ☐ önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Robotika

- ☐ ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ☐ mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- ☐ ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ☐ a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét;
- ☐ ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- ☐ a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- ☐ etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Bemutatókészítés

- ☐ ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- ☐ bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Multimédiás elemek készítése

- ☐ digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- ☐ digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Táblázatkezelés

- ☐ cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- ☐ az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Az információs társadalom, e-Világ

- ☐ ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;

- ☐ tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- ☐ védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A digitális eszközök használata

- ☐ tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- ☐ az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- ☐ értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Kémia:

TÉMAKÖR: A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

- ☐ megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- ☐ egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;

TÉMAKÖR: Az anyagi halmazok

- ☐ ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- ☐ képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
- ☐ különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;

TÉMAKÖR: Atomok, molekulák és ionok

- ☐ különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- ☐ ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- ☐ fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- ☐ tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- ☐ érti egyszerű molekulák és ionok kialakulását, és fel tudja írni a képletüket;

TÉMAKÖR: Kémiai reakciók

- ☐ a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
- ☐ ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ☐ ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat;
- ☐ ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ☐ ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;

☐ ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

TÉMAKÖR: Kémia a természetben

☐ megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;

☐ ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;

☐ érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;

☐ kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;

☐ azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

☐ tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;

☐ képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;

☐ tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;

☐ ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül.

Magyar nyelv és irodalom:

Magyar nyelv

Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

A tanuló eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni.

Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Olvasás, szövegértés

Képes irodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek önálló olvasására, megértésére.

Képes a szöveg értő befogadását biztosító olvasásra, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasására.

Tudja a szövegelemzés alapvető eljárásait önálló alkalmazni: a lényeg kiemelése, adatkeresés, ok-okozati kapcsolatok felfedezése, vázlatkészítés.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni.

Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Írás, fogalmazás

Írása jól olvasható, esztétikus.

Rendelkezik a tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészséggel.

Képes a feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítésére a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában.

A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára.

Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Képes néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotásra (hír, interjú, riport, tudósítás), hagyományos és új típusú önéletrajz írására.

Helyesírás

Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. Ismeri és alkalmazza a párbeszéd és az idézetek (egyeses, szabad függő, függő) helyes írásmódját.

A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.

A nyelv szerkezete és jelentése

Az egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetése. Az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok: a tagmondatok közötti tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony felismerése.

A mellérendelő összetett mondat fajtáinak felismerése, ilyen típusú mondatok alkotása.

Az alárendelő összetett mondat fajtáinak felismerése, ilyen mondatok alkotása és ábrájuk jelölése.

A főmondat és mellékmondat fogalma, az utalószó és a kötőszó szerepe.

A többszörösen összetett mondatok felismerése és a mondat ábrájának leírása.

A szóösszetételek típusai. Az alárendelő szóösszetételek fajtái és helyesírásuk. A mellérendelő szóösszetételek fajtái és helyesírásuk.

A szóképzés fogalma, és leggyakoribb képzők ismerete.

A ritkábban használt szóalkotási módok felismerése: szóelvonás, szóvegyülés, mozaikszó-alkotás.

A nyelv állandósága és változása

A nyelvrokonság fogalma. Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

A szókincs változása: szókincsünk ősi elemeinek, idegen szavaknak és jövevényszavaknak az ismerete, megkülönböztetése.

Magyar irodalom

Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada

A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni.

Móricz Zsigmond: Hét krajcár (novella, tragikomikum)

Nagyepikai alkotás – regényelemzés

A különböző regénytípusok (pl. fejlődésregény, történelmi regény, példázatos regény) műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni.

Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését.

Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (ifjúsági regény) /kötelező olvasmány/

A mű cselekménye, szerkezete, a szereplők cselekedeteinek, jellemének megértése

Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra

Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 20. századi alkotások).

Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat.

Azonosít képeket, alakzatokat, szókinszbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása).

A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással.

Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szinesztézia, szimbólum.

Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)

Nyugat szerepe, hatása;

A megjelölt írók, költők pályaképe.

A felsorolt műveken felismeri az irányzatok jellegzetességeit, főbb vonásait;

A felsorolt műveik műfaji sajátosságainak bemutatása, s az irodalmi fogalmak alkalmazása.

Ady Endre. A föl-földobott kő, /memoriter/ Lédával a bálban, Őrizem a szemed /memoriter/, A magyar Ugaron (a szimbolista tájvers).

Babits Mihály. Impresszionista tájversek. Új leoninusok (rímes disztichon, hexameter, pentameter), Messze... messze ...

Juhász Gyula. Tiszai csönd (impresszionista tájvers), Milyen volt... /memoriter/

Kosztolányi Dezső. A szegény kisgyermek panaszai című ciklusból részletek: Már néha gondolok a szerelemre, Mostan színes tintákról álmodom (versciklus), Tükörponty (lélektani novella)

Tóth Árpád. Körüti hajnal /memoriter/ (tájvers, szinesztézia)

József Attila: Curriculum Vitae (részletek) Tiszta szívvel /memoriter/, Születésnapomra

Radnóti Miklós: Nem tudhatom /memoriter/, Hetedik ecloga (ekloga, időmértékes verselés, hexameter), Razglednicák (óda, sormetszetes jambikus sorok).

Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés

Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.

Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (novellaszerű humoreszkek sorozata, ciklusa) /részletek a műből/

Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia

Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására.

Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: tragédia, komédia, dialógus, monológ.

William Shakespeare: Romeo és Júlia

A média kifejezőeszközei

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival.

Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit.

Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Matematika:

Halmazok, számhalmazok:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét(metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;

- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;
- konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök

- ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban.
- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét;
- pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja;
- négyzetszámok négyzetgyökét meghatározza.

Arányosság, százalékszámítás

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold;
- ☐ idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes

gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Szöveges feladatok, függvények

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol;
- egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel;
- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;

- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.

konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;

- értéktáblázatok adatait grafikusán ábrázolja;
- egyszerű grafikonokat jellemez.

Síkbeli alakzatok, térgeometria

- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;

- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;

- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;

- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;

- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;

- ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban;

- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom

szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén.

- a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla hálóját elkészíti;

- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;

- ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;

- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;

- ismeri a gömb tulajdonságait;

- a kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Transzformációk, szerkesztések

- megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükrképét;

- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;

- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;

- ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.

Leíró statisztika, valószínűség-számítás

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.
- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Testnevelés

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának önálló alkalmazása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok ismertetés utáni pontos és rendszeres végrehajtása, alkalmazása
- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- A különböző mozgatórendszeri sérülések megelőzését, rehabilitációját érintő elemi szintű alapelvek, eljárások megismerése
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása, végrehajtása
- A terhelések után végzett nyújtó hatású gyakorlatok jelentőségének ismerete, azok összeállítása tanári segítséggel
- A mindennapi stressz fogalmi keretrendszerének ismeretében a pozitív megküzdési stratégiák tanári segítséggel történő alkalmazása
- Az egyszerűbb relaxációs technikák elsajátítása és alkalmazása

- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok lépéskombinációkkal zenére

Atlétikai jellegű feladatmegoldások

- Futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;

– Magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképeség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása

- Futóiskolai gyakorlatok (taposó futás, ollózó futás, saroklendítés, térdemelés, keresztező futás), futófeladatok (repülő és fokozó futás) különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással

- Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon

- Dobógyakorlatok könnyített és nehezített szerekkel egy és két kézzel, rögzített helyzetből és lendületből társhoz, célra és távolságra

- Távolugrás közepes (6–10 lépés) és hosszabb (10–14 lépés) nekifutással, lépőtechnikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról

- Magasugrás átlépő vagy flop technikával 5–9 lépés lendületszerzéssel

- Kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra

Torna jellegű feladatmegoldások

- Segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.

- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása

- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal

Talajon: - Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is; Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal; Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre; Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk); Csúsztatás nyújtott ülésből hason fekvésbe és vissza (lányok); Vetődés mellső fekvőtámaszból nyújtott ülésbe (fiúk); Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel

Ugrószelekrényen: - Keresztbe állított ugrószelekrényen guggoló átugrás; Hosszába állított ugrószelekrényen felguggolás, leterpesztés; Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással

Gerendán: - Érintőjárás; hármás lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás; járás guggolásban; Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok

Sportjátékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Testnevelési és népi játékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

Önvédelmi és küzdősportok

- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védekeket és ellentámadásokat.

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

- ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezetének tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

Történelem:

- ismeri a magyar történelem és kultúra következő kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében: Nagy Imre, Kádár János, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Semmelweis Ignác, Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Neumann János, Csonka János, Papp László, Puskás Ferenc, Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla;

- ismeri a világtörténelem következő kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket nemzetük, országuk vagy a világ történetében: Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Periklész, Georges Washington, Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung;
- fel tudja idézni az újkori és jelenkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, és fordulópontjait 1849-től napjainkig;
- felismeri a különbséget a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális és tudományos fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit néhány történelmi korszakban, beleértve a határon kívüli magyarság sorsát;
- ismeri hazája államszervezetét;
- megadott szempontok alapján tudja rendszerezni a történelmi információkat;
- képen, egyszerű ábrán, grafikonon, diagramon ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, illetve a következő kiemelten fontos események, jelenségek és történelmi folyamatok időpontját:

Kr.e. 5. század az athéni demokrácia fénykora

1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat kiadása

1944-1945 magyarellenes atrocitások (a szomszédos országokban)

1956 október 23. forradalom kitörése Magyarországon

1956 november 4. a szovjet támadás/ az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésének kezdete

1956-1989 Kádár-rendszer

1957 a római szerződés (aláírása)/ az európai integráció kezdete

1989-1990 a rendszerváltoztatás Magyarországon (és Kelet-Közép-Európában)

1990 az első szabad választások Magyarországon (1945 után)

1991 a Szovjetunió felbomlása

1992 maastrichti szerződés (aláírása)/ az Európai Unió létrehozása

1999 Magyarország belép a NATO-ba

2004 Magyarország belép az Európai Unióba

2012 Magyarország Alaptörvénye

- képes használni különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események következő helyszíneinek azonosítására, vaktérképen való elhelyezésére: Budapest (Corvin köz), Mosonmagyaróvár, Szlovákia, Ukrajna, Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael;
- képes használni különböző történelmi térképeket egyszerű jelenségek leolvasására, pl. hadműveletek, csaták, forradalmak, vagy európai integráció bővítésének folyamata;

- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza a tantervben megadott kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó, következő történelmi fogalmakat: sortűzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), termelészövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer, kitelepítés, asszimiláció, házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció, népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog, integráció, euró, Európai Unió, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán;

Vizuális kultúra:

Vizuális kommunikáció.

A látvány megjelenítése.

Perspektivikus, axonometrikus, vetületi ábrázolás. Belső és külső terek perspektivikus ábrázolása. Horizontvonal, látóhatár. Rálátás, alálátás, szemmagasság.

Grafikonok, diagramok és feliratok tervezése. Térhatású betűk tervezése.

Kifejezés, képzőművészet.

. A tér illúzióját keltő ábrázolás.

OP-ART kompozíciók tervezése.

A színek térhatása. A színek derített és telített árnyalatai. Színkontrasztok. Színreflex. Csendélet, tájkép festése.

Látványok, képek, médiaszövegek, történetek vizuális megjelenítése.

A mozgókép működésének kreatív alkalmazása különböző feladatokban.

Tárgy és környezetkultúra Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok érdekében.

Izmusok.

XX-XXI. sz. művészeti irányzatainak felismerése.

Műalkotások elemzése.

Kortárs művészet.

Lakóhely, a magyar népművészet tájegységei, jellemző díszítő motívumai.

Kollázs, montázs.